

ELOFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hóra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hóra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hasábos petti sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 15 fillér.

Ryktár petti sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 167.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, szeptember 10.

Mai számunk főbb közleményei:

- Harc a leánykereskedés ellen.
- A kolera.
- Analfabéta tanító.
- József főherceg Zemplénben.
- Öngyilkos iskolaigazgató.
- Vasuti szerencsétlenség Ujszentannán.
- Halálos katasztrófa a liften.
- Véresre vert ügyvéd.
- Tarkaságok.

Az ősz munkája előtt.

Arad, szeptember 9

A parlamenti rendes munka biztosítása meghozta a rendes parlamenti szünetet. Szünetet, amely valóságosan a pihenőnek, a politika nyugalmának és csöndjének volt rendeltetve, s nem telt meg a nyár méreganyaggal, vihartjelző tikkadtsággal, feszültséggel, mely a közelmúlt parlamenti szüneteink folyamán rendszeresen összegyűlt, s már jóeleve komor fellegekkel beritotta a politikai horizontot. A nyári konventikulumok, a szünet utáni felborítására kiesztelt plánumok, a koalíciós rezsim más ezernyi nyomoruságával egyetemben teljesen letűntek. A szünet után tartandó első miniszteri tanácskozásokat nem várják többé lázas izgalomban, mert a miniszterelnökség tanácskozó termében ellentétes politikai alapok reprezentánsai nem vivnak csatát.

A miniszteriumok irodáiban a parlamenti szünet alatt jelentős munka folyt. A törvényjavaslatok egész sorát készítették elő, hogy az állami igaz-

gatás minden ágában korszerű törvényalkotásokra nyujsanak módot a törvényhozásnak.

A parlamentnek azonban mindekelőtt a normális költségvetést kell megszavaznia, hogy végre-valahára kikerüljünk az indemnitásoknak abnormis állapotából. Felesleges arra szót vesztegetni, hogy minő hátrányos az ország ezernyi érdekeire, ha egy következő esztendő igényeit indemnitások utján az előző esztendőké rég túlhaladott költségvetési kereteinek Prokrustes-ágyába beleszorítjuk.

Október havában össze fognak ülni a delegációk, amelyek ülési során a közös minisztereknek hír szerint fontos mondanivalójuk lesz az egyetlen parlamentáris fórum előtt, melynek illetékesen nyilatkozhatnak.

A magyar parlamentnek sürgősen el kell intéznie a Szerbiával kötött vám- és kereskedelmi szerződést is. Ennek a nemzetközi megállapodásnak becikkelyezése fokozottan sürgős éppen most, amikor a monarchia mindkét államában már-már elviselhetetlen mérveket ölt a hustrágaság.

A kalendáris dátumhoz kötött törvényhatósági munka keretébe tartozik továbbá a jegybank ügyének rendezése. Az Osztrák-Magyar Bank szabadalma ez év december 31-én lejár. A jegybank kérvényét, melyben szabadalmának megújítását kéri, még a koalíciós kormány pénzügminiszterének benyújtotta.

A kormánynek és a többségnek álláspontja a jegybank kérdésében vilá-

gos és határozott. A kormány és a többség meg akarja újítani a közös bank szabadalmát, ha sikerül a közönség alapján az osztrák féllel olyan megállapodást kötni, mely az ország érdekeit kielégíti. Ez a kormány eredeti álláspontja, melyet vállalkozásának első pillanatától fogva hirdetett. Ennek az álláspontnak szankcionálásáért fordult a munkapárt valamennyi jelöltje a nemzethez és ezt az álláspontot szentesítette az ország, a mikor a nemzeti munkapártnak a többséget megadta. Tiszta és megtámadhatatlanul korrekt munkát fog tehát végezni a többség, ha egy megfelelő kormány-megállapodást szavazatával törvényvé emel. A kormánynek lesz azonban kötelessége, hogy a jegybank új szabadalmának elengedhetlen előfeltételét az ország gazdasági érdekeinek megvédése utján megszerezze.

Az őszi parlament kilátásairól szólva, bajos hallgatni azokról a fölfölbukkanó ujsághirekről, a melyek obstrukciót, s ennek kapcsán a miniszterelnök erélyes terveit, házszabályszigorítást helyeznek kilátásba. Már maga az első is erősen bizonytalan. Az kétségtelen, hogy az ellenzék minden egyes tárgynál elő fogja adni mondanivalóját olyan részletesen, a hogyan szükségét látja. A miniszterelnök nyugodtan fogja hallgatni az ellenzék fejtegetéseit. Sőt azal a figyelemmel, melyet a parlamentárizmus a kormányelnökre egyenesen kötelezővé tesz. Nem is lesz ideges, ha egy vita esetleg tovább

Adomák a színészvilágból.

Irta: G. Miklós Ilona.

(Az óda.) Szentgyörgyi bácsiról, a kolozsváriak kedves Pista bácsijáról szól az ének. Pistabácsi nemcsak nagy művészetéről, de remek mondásairól is híres a színészvilágban. Nincs olyan dolog a föld kerekén, amiről ő meg ne mondana amugy magyarul, zamatosan a véleményét. Történt, hogy Megyeri, a budapesti Nemzeti Színházról egy tagot hozott a vendégszerepelni. A vendég csak az sprószentek közül való volt és fönt megelégedett holmi jelentéktelen segédszerepekkel, de Kolozsváron, mint vendég, természetesen mindjárt Othellóval kezdte. Pista bácsi nagy mosorván jött kelt a színpadok között és figyelte a „vendégművészt” domborítását. Egyszer csak odaszól a mellette álló E. Kovács Gyulának, a kit rendezői kötelessége tartott a színpadon: „Nézd csak Gyula, milyen ravasz ez a Megyeri; lehoz Pestről egy őst és beadja nekünk százsz gyanánt.”

(Közkívánatra.) Szabadkán díjat tűztek ki a legjobb régtörzött élére, amely el fog hangzani a színpadon, a komikusok ajkairól. Természetesen lázasan gyártották a rosszabbnál-rosszabb vicceket a művész urak mindaddig amíg Leóvey Leó, a jeles komikus, egy iga-

zán pompás ötlettel el nem halászta a díjat a többiek orra elől. Az „Arany ember”-t adták, még pedig a szezonban már másodszor és közkívánatra. Egészen természetesen, hogy a szín ház csak úgy kongott az ürességtől. Leóvey az egyik csempészt jászotta, akit Timár — az arany ember — fölbérel, hogy temesse el a holt Ali Csorbacsait, a ezután kazsóját. Pénzt ad neki és a csempész megígéri, hogy teljesíti a kívánságát. Leóvey ezután is elfogadta a pénzt és elmondta rendes mondókáját: „Izen uram, elvisszük, — és hozzátette — elvisszük úgy, hogy még közkívánatra se jön vissza!” Az egybanku, harsogó kacaj, melyben úgy a szereplők, mint a közönség meg a jelenlévő zsűri-tagok körtörték, feltétlen elismerése volt a szezon legjobb élének és odaitelére az első díjnak.

(Truppa-dur.) Azt mondják a gyulaiak, hogy toha se lesz olyan jó komikus több a világon, mint szegény Forris Pista volt. Még most is közzájön forogtak a szegény „Paja” mékái, vidám estéi. Egyszer — mint a gyulaiak meséik — nagyon szon oru kedvben volt Pista a hogy bátonán könnyítsen, befűlt a nagyvendéglébe és a cigányokat két föle mellé állítva, szakadatlanul húzta a bus nótákat. Egyszerre csak fölugrik a a cigányok közt szétcsapva, mérgesen rivalt a primására:

— Ácsi! Most a Trubadurból buzz nekem! Mire a megrettent primás alázatosan da-dogta:

— Kérem a nagyságos színesz urat, én tudok e-durból, d durból, mindenféle durból játszani, csak épen a truppa-durból nem.

Kateneves nevetés fogja el erre a buslakodó Forris Pistát, amely másnap már az egész város-ra ráragadt.

(Az öreg Burleszk.) Sziklai Kornél számos bámu ói közé tartozott egy vidéki kardalos is, aki, mikor egyizben szerződés nélküli bolvongott Budapesten, véletlenül össetalálkozott Nyáráival, az akkor népszínházi, s intén igea kiváló komikkussal. Természetesen gyöngéd színész szokás szerint, azonnal égig magasztalta, dicserie Sziklai Kornélt.

Jó, jó, — felelte komolyan Nyárái — mindenki elismeri, hogy Sziklai kiváló burleszk komikus.

— Mit, — Burleszk? — pattan föl a művelt kardalos. — No hát tudja meg, hogy ő még az öreg Burleszknél is Burleszkebb!

Erre a mintára csinálta azután Nyárái a színészek világában csakhamar szállóigévé lett mondanát:

„Ziláltabbak az anyagi viszonyaim még az öreg Zilált báróéál is!”

huzódik: Attól azonban, hogy valamely vita *beláthatatlanul* hosszúra huzódjék, mi, megvalljuk, semmiképen sem tartunk. Elvégre is ne feledjük el, hogy azok a tárgyak, melyek az őszi ülészakban tárgyalás alá kerülnek, kivétel nélkül olyanok, melyekről az országot a lefolyt választás alkalmával megkérdeztük. Az ország költségvetésének és a közügyi budgetnek elintézése egy-egy részlete a törvényes államigazgatási rend helyreállításának, a mire jelsősorban adott az ország a többségnek mandátumot. A jegybank szabadalmának megújítása pedig szintén a választók határozott akaratnyilvánításának végrehajtása. Mert a bankközösség fentartásának hangoztatását valamennyi munkapárti jelölt programbeszédében megtaláljuk. Sehol sem látunk tehát indokot arra, hogy ebben a tiszta munkában a kormányt és a többséget beláthatatlan viták akadályozzák. Egy félhivatalos lap mai számában egészen kereken kijelenti, hogy a *kormányt a házszabályok szigorításának gondja ezidő szerint nem bántja*. Csak nyilvánvaló és a szólásszabadsággal való igen nagy visszaélések szoríthatnák rá, hogy ezzel a kérdéssel már előbb is foglalkozzék. Ismételjük azonban, hogy egyáltalán nem hisszük, hogy erre sor kerüljön.

Mert az új obstrukciót nem házszabályok törnék le, hanem az az országos fölháborodás és megütközés, a mely teljes erővel zudolna az olyan ellenzék felé, a mely a nemzet itéletének cinikus negligálásával, minden ok nélkül megakasztaná a röviddel ezelőtt megindult parlamenti alkotó munka folytatását.

Megcáfolt minisztertanács. Budapestről jelentik: Egyes lapokban az a hír jelent meg, hogy a kabinet tagjai e hó 14 én megtartják a szünidő után az első minisztertanácsot. Iletékes helyről kijelentik, hogy ez a hír nem felel meg a valóságnak, amennyiben a minisztertanács

nács egybehívására ezideig semmi intézkedés nem történt.

A bán Budapesten. Zágrábból jelentik: Tomasiós horvát bán a napokban Budapestre utazik, ahol Khuen Héderváry miniszterelnökkel a horvátországi választások ügyében táncskozik.

A kolera.

— Ujabb kolera-epidémia esetei. — A bakteorológiai intézet jelentése. —

Távirati tudósítás.

Arad, szeptember 9.

A kolerajárvány úgy látszik Magyarországon nem tudott gyökeret verni. Most is érkezik hír az ország egyik vagy másik részéről, hogy kolera-epidémia fordult elő, de ezekről rendszerint hamisra megállapítható, hogy nem koleraesetek.

Most már egész határozottsággal meg lehet állapítani, hogy Magyarországon eddig öt koleraeset fordult elő, de a szükséges óvintézkedések megtétele folytán ezekről a betegség nem terjedhetett tovább. Ezt bizonyítja a bakteorológiai intézet hivatalos jelentése is.

A hivatalos jelentés szerint a befejezéshez jutott bakteorológiai vizsgálat Magyarországon öt koleraesetet állapított meg. *Trnka Anna* Pozsonyban, *Sivahauer János* Mohácsban, *Enyedi János* Gönyűn, *Horváth Andrásné* Vörösmarton-on, *Dékány Minály* községi ör Nagy-Bácsban haltak meg koleraiban. Minden eset más-más községben fordult elő, mely községek valamennyien a Duna mentén fekszenek, de a legtöbb egymástól jelentékeny távolságban. Az esetek között kapcsolatot nem állapíthatnak meg. Az említett esetek közül, a melyek mind halállal végződtek, négy teljesen izolálva maradt, amennyiben az illető megbetegedések, illetve elhalálozások óta öt, illetve tíz nap eltelt, anélkül, hogy a megbetegedésekhez kapcsolódó újabb megbetegedések az illető községekben felmerültek volna. Az ötödik koleraeset óta még nem telt el öt nap.

A mai napon ismét több kolera-epidémia esetet jelentettek a belügyminisztériumban, de mindegyikről kiderült a hozzátartozók tévedése. Így Pécsről jelentik: A baranyamegyei dárdai járásban két napszamos három nappal

ezelőtt kolera-epidémia tünetek között megbetegedett, s tegnap mind a ketten meghaltak. Az orvosok felboncolták a holttesteket, de pozitív eredményt nem tudtak megállapítani. Ezért bélrészeket és váladékot küldtek fel a budapesti bakteorológiai intézetbe, s egyúttal Baranyamegye alispánja megtette a szükséges óvintézkedéseket.

Debrecenben nagy riadalom volt tegnap éjjel a rendőrségen. Megjelent ott Sz. Nagy Kálmán dr. orvos és előadta, hogy őt a Lorántffy-utca 5. számú házhoz hívták egy Balajti Elek névű asszonyhoz. A beteg nő görcsökből fekszik, a kolera tünetei mutatkoznak rajta. A rendőrség rögtön intézkedett, hogy a kolera-epidémia asszonyt a hatósági orvosok megvizsgálják és szükség esetén a járványkórházba szállítsák. Még az éjszaka kivonultak a fertőtlenítő intézet emberei s a hatósági orvosok, akik megállapították, hogy Balajtiné nem kolera. Kikérdezték a férjét, Balajti Eleket, aki elmondta, hogy a felesége szívbeteg, s amikor látta, hogy szenved, kerített egy üveg konyakot, melyet apránként beadott neki. A szerencsétlen asszony a 7 deci konyaktól lett rosszul s meg is halt.

Hajduböszörményről jelentik: Szerdán este L. Ferenec földművelő tanyáján Kovács Imre közmunkás felesége hirtelen rosszul lett kolera-epidémia tünetek között. A földművelő azonnal jelentést tett a rendőrségnek, ahol intézkedtek és az asszonyt a járványkórházban helyezték el. Losonczy tiszti főorvos azonnal megvizsgálta a beteget és kolera-nosztroszt állapított meg.

A hatóságok azonban, dacára annak, hogy újabb koleraesetek nem fordultak elő, minden óvintézkedést megtesznek. Így Nyíregyházáról jelentik, hogy Mikecz Dzsóz, Szabolcsvármegye alispánja a kolera-veszélyre való tekintettel, betiltotta Máriapócsban a bucsut, mivel a bucsura a lengyel-orosz határról tömegesen érkeznek a bucsujárók.

A külföldön fellépett kolera azonban nem sikerült oly sikeresen elfojtani, mint nálunk. Ausztriában és Németországban ugyanis újabb megbetegedések fordultak elő.

Bécsből jelentik: Gasselhuberné állapotában ma örvendetes javulás állott be. Tíz éves Anna leánya gyöngye testalkatú, betegeskedő, ezért nagyon kétséges, vajjon felépülhet-e. A

(A lázadó zsidók.) A régi mesélik ezt a Borosjenőn megtörtént mulatságos históriát. A „Lázadó zsidók” című örök becsű tragédiát játszották. A második felvonás végjelentébe berontanak a lázadó zsidók és éktelen ordítást visznek véghez. Borosjenőn is remekül sikerült ez a jelenet s a válogatott publikum visszafojtott lélekzettel várta, hogy mi lesz most. Közben pedig künn óriási nyári zivatar támadt. Villám villámot ért, az ég rettenetesen döngött, hogy csak úgy remegett bele a vendéglő kocsiszin, amelyet a fuvarosok nagy bosszúságára két hétre szinkórré alakítottak át. És ah, csoda! a lármozó, tomboló „lázaadó zsidók” legott térdre borultak és eszeveszetten hányták magukra a keresztet. A dolog magyarázata a következő: A lázadó zsidók zöme a helybeli oláh legényekből telt ki, akik a fogya-tekos személyzetű társulatot önfeláldozó státiálással segítették. Ezuttal azonban a művészi valószínűség szörnyű kárára.

(Hóhér csak egy van!) Bölönyi, a kolozsváriak volt intendánsa annak idején örömmel jelentette édes atyjának, hogy megérkezett a kinevezése. Az öreg ur egy csöppet sem volt elragadtatva a fiát ért kitüntetés miatt. Bölönyi így érvel: „Gondolja meg, édes apám, az egész országban csak két intendáns van: a budapesti meg én! Mégis csak szép dolog, nem? — Hát aztán? — békétlenkedik az öreg

ur — hóhér meg csak egy van s még se akar nál az lenni, ugy-e?”

(Szerepét átvette — Ónagysága.) Sokan mondják, hogy legnehezebb a világon váratlan darab vagy szerepváltozást jelenteni a színpadról. Rutinos, jeles színészek valóssággal remegve vállalkoznak e feladatra. Hiszen még Janovicsosai, az igazán hidegvérű, gyakorlott rendezővel is megesett, hogy a felejthetetlen emlékü királynőnk halálát s a darab félbeszakítását így jelentette fájdalomtól és iszonyattól megtört hangon: „Van szerencsém” jelenteni, hogy stb.

Nem lehet tehát csodálkozni a következő baleseten, mely egy fiatal rendezővel történt. Előadás közben a primadonna rosszul lett és szerepét egy másik színművésznő vette át.

Ezt kellett volna a nagyérdemű közönség szíves tudomására juttatni. El is mondta a mondóházát zavartan, míg csak a „beugró” kisasszony nevéhez nem ért. S ahogy nem jut eszébe. Kinos zavarában a kulisszák mögé tekint s ott hirtelen megpillantja a kérdéses kisasszonyt. Végtelen megkönnyebbüléssel sóhajt föl s a világ legtermészetesebb mozdulatával mutat a közönségnek láthatatlan művésznő felé s így szól: „Szerepét átvette — Ónagysága! És harsogó kacaj kíséretében büszkén vonul ki a színpadról.

(Olvasd te.) Egy jókedvű színészlegény, kinek mindig csak hunculságon járt az esze,

elhatározta, hogy alaposan megtrétálja egyik kollégáját. A következő dolgot eszelekedte: Valami udvarmester-félet játszott, aki urának, a kegyelmes hercegnek rendkívül hosszú levelet hoz, melyet hangosan kell elolvasnia a színpadon. Ő most azt a fuffangot eszelelte ki, hogy az ügyelő által átadott „kirot” levelet elcserelte egy üres papírlappal és előre örült, hogy milyen savanyu képet fog vágni a herceg-kolléga, ha meglátja, azaz nem látja majd az iratot. Ugy is történt. Adta a levelet és várta a hatást. A herceg nyugodtan szétbontja az irást és meg-hökkenve látja hótiszta fahérségét. Az ijedségtől bágyadtan mered udvarmesterére. Meglátja kaján mosolyát és hidegvérét visszanyerui egy pillanat műve volt. Nyugodt, királyi mosollyal és taglejtéssel adja vissza a levelet és így szól nyájasan: „Olvasd te, kedvelt hivem: szemeim homályosak az örömtől.”

(Klissnigg és a dunántúli ember.) Klissnigg, a híres majomutánzó, mint mesélik, olyan tökéletes volt művészetében, hogy ugyancsak majom legyen a „talpán”, a ki megkülönböztesse többi kollégájától. Egy ízben Pécsen vendégszerepelt Dómi, az amerikai majom című rémdrámában. A címszerepét domborította természetesen, még pedig olyan megdöbbentő hűséggel, hogy még a legöregebb csimpánz is könnyezve szoritotta volna rokoni keblére. Így vélekedett az az atyafi is, aki

városi orvosi hivatalban ma kijelentették, hogy a gyanús megbetegedések után megtették a szükséges óvintézkedéseket, aggodalmra nincsen ok. Ami a járvány fészket illeti, az orvosi hivatal talány előtt áll. Neumayer polgármester elnöklésével ma tanácskozás volt, amelyen a járvány ellen szükséges intézkedéseket állapították meg.

Berlinből jelentik: Spandauban a kolera az óvintézkedések dacára, még mindig pusztít. A ma reggeli bakteriológiai vizsgálat alapján megállapították, hogy Pia nővér, aki az elhunyt Sarnov családot ápolta, kolerabeteg.

Analfabéta tanító.

— Kulturkép Biharmegyéből. —

Távirati tudósítás.

Arad, szeptember 9

Ugy látszik szomorú állapotok uralkodnak a biharmegyei görög keleti felekezeti iskolákban. Legalább arra vall az alábbi eset, amelyről nagyváradi tudósítónk értesít bennünket:

Kis Tivadar a tarkaiasi gör. keleti iskolában tanítókodik már egy pár esztendő óta. Tulságosan sok dolga nincsen neki, de azért még azt a keveset sem végzi pontosan, úgy, hogy a belényesi tanfelügyelőség meg is intette ezért nemrégiben. Egy pár hónappal ezelőtt Erdődi János tanfelügyelő látogatást tett a tarkaiasi iskolában, de a tanítót nem találta otthon. Az apró román nyelvek ott lézengtek az iskola körül és gyönyörű románsággal üdvözölték a látogatót.

A tanfelügyelő magyarul szólt hozzájuk: — Nem tudtek magyarul?

— Csak nagyon keveset... felelték neki a rebulók kórusban. Elmondták még azt is, hogy a domou dászkal elment a városba, gyalog. A tanfelügyelő megnézte a tantermet és úgy találta, hogy a felszerelés hiányos, a magyar oktatás pedig egyáltalában nem kielégítő. Erről jelentést tett a közigazgatási bizottságnak és figyelmeztette a tanítót is. Kis Tivadar hosszú instanciát fogalmazott, amelyben megegyeztetni igyekszik. Mindennek Perra Antal lelkész az oka — pauszolja a tanító — ő jelentette fel biztosan a tanfelügyelőségnél. Perra régi ellensége neki és ezért mindent elkövet, hogy kellemetlenkedjék neki. Az sem igaz, hogy nem tanít jól magyarul. Ez az állítása

azonban aligha állja meg a helyét. Az igazoló írás legalább is arról tesz bizonyosságot, hogy a tanító urnak sejtelve sincsen a magyar helyesírásról. Az obskurus fogalmazvány egy része itt következik hibáival, amelyek gyönyörűen regélnek a tanító magyarságáról:

..... de vakicsa meg őtett a jó Isten ha hazudott vele; igen jól tudja ő hogy f. év október 23 án voltam ő vele belényesben a királyi járásbiróságnál tárgyalásnál, akkor bent voltam a tek. kir. tanfelügyelőségnél és mégis mondtam a nagyságos kir. tanfelügyelő urnak, hogy miféle ügyben vagyok ottan.....

Biharvámegye közigazgatási bizottsága első foku megintésben részesítette a tanítót és értesítette az esetről a kultuszminisztériumot is. A kultuszminisztériumból az aradi gör. keleti püspökséget keresték meg, azzal a felszólítással, hogy indítsák meg a vizsgálatot a tanító ellen. Kis Tivadar nem felelt meg a követelményeknek, — így szól az átirat — a magyar nyelvet elhanyagolta, az iskola felszerelése hiányos és az épület is rossz karban van. Ha a püspökség 15 nap alatt nem indít vizsgálatot, akkor a minisztérium a közigazgatási bizottság útján intézkedik.

Harc a leánykereskedés ellen

— Villányi báró nyilatkozata. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 9.

Magyarországnak egyik legfőbb sebé a magyar lányokkal, a hungarakkal való kereskedés képezi. Száz, ezerszámra megy azoknak a szerencsétlen leányoknak a száma, akiket lelketlen kufárok embertelen rabszolgatartók kezeibe szolgáltatnak. Magyarországon évek óta kemény harc folyik a leánykereskedők ellen. Meg is alakult a leánykereskedés elleni egyesület, s ez a legexponáltabb helyen, Fiumében fiókot állított

Ötvenöt tagu hölgybizottságot szerveztek, amely bizottságra taggyűjtés, pénzszerzés volt a célja. Az idén március 16-án alakult meg az egyesület. Elnöke gróf Wickenburg Istvánné, ügyvezető titkára Villányi Frigyes báró. Tulajdonképen működését június elseje óta kezdte meg az egyesület, de már azóta is meglepő eredményeket ért el harmónikus, bölösen szervezett, nem lármás, de annál kitartóbb munkájával.

becsületére — azaz a lábára, amely sérelmet természetesen vérrel kellett lemosni. A sértett fél — híres krakéler — kardot választott. A párbaj napja elérkezett. Tamásy nagy vidáman tartott két segédjével a harc színterére. Ő vidám vala, de annál kevésbé a két segéd: Solymosi és Tihanyi, akik ismervén felük járallanságát s az ellenfél kitűnő vívótudományát, oda voltak a kétségbeeséstől. Mi lesz, na baja esk Tamásynak s majdan a nemzet őket teszi felelőssé, hogy nem akadályozták meg ezt a páros viaskodást? De Tamásy, mintha nem is róla lenne szó, vidáman pöfékelt kis Csikós Bandi-fele oserp pipájából, ügyet sem vetve rájuk. Megérkeztek a „tett” színhelyére és kezdetet vette a harc. Az ellenfél pompás kvartokat és terceket vágott, szabályosan védett és támadott. Tamásy természetesen semmi ilyesmiről nem tudott. Hanem, amint kezébe adták a gyiklőst és látta, hogy ellenfele komolyan veszi a dolgot, marokra fogta a szabályát és „üsd, vágd, nem apád” amugy „fokos” módjára kezdett vaddalozni vele. Hiába próbált a boltoztalan partner védekezni a jégeső módjára hullt esapások ellen, hiába akarta „kivédni” az ütéseket, hasztalan volt minden. Végre is a segédek mentették meg a végleges agyonkaszabolás veszedelmétől. De szentül megfogadta, hogy soha többé nem „áll ki” népszinmű-énekessel.

Egy hírlapíró felkereste az egyesületet a Villányi Frigyes bárót, aki készséggel ismertette meg az adatakat, amelyeket épp most rendez a londoni nemzetközi konferencia részére. Dolgozó szobájában, az íróasztalán egymáson feküsznek a nagy csomó irások, amelyek mind-mind az egyesületre vonatkoznak.

— Mi — kezdte Villányi báró — három csoportba osztottuk magunkat. Így minden osztálynak megvan a maga teendője, azt azonban a legjobb lelkiismerete és tudása szerint intézi. Az első osztályhoz tartozik: a menedék igazgatása, a pályaudvari misszió és a türt házak ellenőrzése. A második osztály dolga pénzforrások kitalálása, taggyűjtés, az egyesület ismertetése. Ez az osztály rendezi tehát az ünnepélyeket, mint a legutóbbi hangversenyt például, amelynek tiszta jövedelme 1290 korona volt. A harmadik osztály feladata a cselédközvetítő intézet tervezetének kidolgozása.

— Mi a feladata annak a pályaudvari missziónak?

— Ez kérem igen fontos dolog és ez az, a mivel mi tulajdonképen nagyon sokat akarunk elérni. Épen ezért azt a kört maga az igazgatóság látja el. A pályaudvari misszióknak van egy hölgy alkalmazottja, aki fehér kék karszalagot visel, valamint viselik ezt a misszió többi tagjai is. A hölgy alkalmazott a pályaudvaron tartózkodik, hogy bármikor rendelkezésére állhasson azoknak, akiknek szükségük van rá. A pályaudvaron feltűnő nagy falragaszok vannak a következő négy nyelvre lefordított tartalommal:

„Egyedül utazó nők teljes bizalommal fordulhatnak támogatás, elhelyezés és egyéb utbaigazítások céljából a pályaudvaron az egyesületnek fehér-kék szalaggal ellátott alkalmazottjához, valamint közvetlenül az egylet irodájához, mely a kir. kormányzóság helyiségeiben van. Fiume, Via Ludovico Kossuth 16. sz. II. em.) Magy. Egyes. a leánykereskedés ellen (F. fiók.)

— Ugyanezt ugyancsak négy nyelvre lefordítva apró, fekete-kék ódulaikon osztogatják a pályaudvarra érkező nőknek...

— Ez nagyon érdekes Uram és történt már eset, hogy igénybe vették az egyesületet?

— Ilyen eset már több mint százszor fordult elő. Fiatal leányok, tizenöt-tizenhat esztendősek érkeznek meg Fiuméba, akik csak akkor tudják meg, milyen ólra akarják fölhasználni őket, mikor már itt vannak. Tessék nézni, ezt a jegyzőkönyvet tegnap vettem föl: B. E. kávéházi pénztárosnő volt Tatabányán. Megismerkedett ott véletlenül egy ügyöknővel. Fiumében magyszerű állást ígért neki. El is kísérté Kelenföldig, ott megváltotta a jegyét Fiuméig. Utközben megmutatta a simet valakinek és az fölvilágosította, hogy az a sim egy türt házé. Egyszermind figyelmeztette az egyesületünkre. B. E. a misszió hivatalnoknőjét rögtön fölkereste, má már el is van helyezve egy oukrászdában. Ilyen eset napirenden van.

— És mindenkit el tud helyezni az egyesület?

— Akiről nem tudunk gondoskodni, azt ideiglenesen a menedékházba küldjük, aztán megváltjuk a jegyét és illetőségi helyére hazaküldjük. Természetesen értesítjük hozzátartozóit. De legtöbbször tudunk helyről gondoskodni. Ez a munka a második osztályt illeti és a mi hölgyeink rendkívül lelkesek. Ugy futnak, úgy dolgoznak, hogy gyönyörűség látni. Aztán meg a közönség is megszokta már az egyesületet és nagyon sokan egyenesen hozzánk fordulnak cselédlányokért.

— Ez természetesen még könnyebb lesz, ha az egyesületnek más közvetítő irodája lesz.

— Bizony kérem, ez az idő már nincs is olyan messze. De addig is összeköttetésbe lépett az egyesület az itteni cselédelhelyező irodával és ez tartozik elhelyezni védenőseinket. Mielőtt a leány he-

a karzatról szemlélté Dómi ur hőstetteit. És elragadtatásának e felkiáltással adta tanujelét: „Ejnye a ruszra férgé, de jól csinálja!” Az elmesé megjegyzést homéri kacaj követte. Még Klienigg is elfeledte majom voltát és szeméit tégra nyitva, kereste a „kakasü.ő” „pubukuma közt a jeles szakértőt.

(Kidőlt a fa mandulástól) Megboldogult szegény Nyilassy Mátyással, az örök vidám komikussal történt. Dóczy darabját, a Csók-ot adták. Matyi ur Sobrinust, a hamis papocskát játszotta, akit Maritta, a szép parasztleány ravasz furfanggal rábir, hogy fölmásszék az almafára. Eol is jutott Nyilassy szerencsésen a fa tetejére, de a gyenge szinpad dekoráció nem bírta meg „gyöngéd” természetét és lerohadt alya alatt. A közönség ijedten szisszent föl, de Matyi ur nem vesztette el a lelkjelenlétét, hanem a helyzethez igen, de Dóczy intencióinak kevésbé megfelelően énekelni kezdő: „Kidőlt a fa mandulástól...”

(Tamásy és a párbajhős.) Tamásy, a fejlethetetlen népszinmű-ének, amilyen kitűnően forgatta a „fokost”, Góndör Sándor elmaradhatatlan szinpad fegyverét, olyan keveset értett — mint a hagyomány meséli — a fegyverforgatáshoz. A vivás legelemibb szabálya is ismeretlen fogalom volt előtte. Magtörtént aztán, hogy véletlenül rálépett egy uri ember

et elfoglalja, a közvetítő tartozik a címet bejelenteni. Különben is az egyesületnek joga van a közvetítő intézet könyveit bármikor felülvizsgálni. Így mennyire nagy horderejű dolog ez, azt mi tudjuk legjobban, akik az eredményét látjuk.

Most kérem áttérni a türt házak ellenőrzésére. Ez nagyon kényes dolog. Itt nehéz valamit tenni, le mi ennek is megtaláltuk a módját. Eöször is rék cédulákat nyomattunk a leányok felvilágosítására. A cédula figyelmeztetései között legfontosabb a következő:

„Különösen figyelmeztetjük a nyilvános házakban levő leányokat, hogy egész keresetükre joguk van, hogy az nekik tartásdíjuk levonása után minden hét végén kiadandó s hogy egyáltalán nem kötelesek ruházatukat és pipere cikkeiket stb. a türt ház tulajdonosánál beszerezni; végül, hogy a büntető novella értelmében a nyilvános házakban akarattuk ellenére még akkor sem tarthatók vissza, ha a türt ház tulajdonosa irányában pénzbeli tartozásuk volna.”

— Ezek a szerencsétlenek ha a városba érkeznek, természetesen jelentkezniük kell a rendőrségen. Itt a rendőrségen mindegyiknek a könyvébe teszik ezt a cédulát — amelynek különösen az utolsó pontja rendkívül fontos, mert ez felvilágosítja a leányokat — úgy, hogy már a városba érkezésekor megtudja mindegyik, hogy szükség esetén hova kell fordulnia. A után ők maguk osztogatják egymásnak a cédulákat. — Becsukattunk már egynéhány zugházakat is és természetesen kenyérkeresetet biztosítottunk egynéhánynak. Különben itt van egy kis statisztika az elmúlt, első két hónapról: 1. A pályaudvari misszió beszállított 49 leányt. A menedékházban eddig elhelyeztünk 48 leányt. Cselédként elhelyeztünk 43 leányt. Saját költségünkön 2 leányt, kórházba helyeztünk 4 leányt, türt házakból kiszabadítottunk 8 leányt, hatóságoknál írásban közbenjártunk 5 és kutatásokat végeztünk 9 esetben. Egy esetben rendkívüli segínyt utaltunk ki. Ha még hozzátesszük, hogy az egyesületnek eddig 400 tagja van (évi tagsági díj 1 korona) és az eddigi bevétel 6000 korona, akkor a fiunei főkegyesület munkája igazán meglepő.

VÁROS ÉS MEGYE

Mikszáth-utca. Arad város tanácsához ma ezt a hadványt intézték: Tekintetes Tanács! Alulírott választó-utcai lakosok azon tiszteletteljes kéréssel fordulunk a tekintetes tanács elé, hogy a Választó-utcát a nemrég elhalt világhírű írónkról, Mikszáth Kálmánról elnevezni méltóztassék. Aradon ezideig még nincs Mikszáth Kálmán utca, mivel elhunyt nagy írónk iránt tartozó hálaikat leróttuk volna, továbbá egyetlen nagy kultúrvárosban sem található, hogy egyik másik városrészt elválasztó utcának a terület határvonalát megjelölő nevet adtak volna. A jelenlegi Választó utca Arad egyik legelőnyösebb sugárútja, mely, ha Mikszáth Kálmán nevet kapná, legméltóbban róná le Arad város közönsége tartozó háliját nagy írónk iránt. Tisztelettel Kováts Gusztáv és társai.

A jármos hid eladása. Október elsején akarja a tanács átadni a forgalomnak az Eötvös-utcai hidat. A hidbizottság ma tartott ülésében foglalkozott már a lebontandó fahid értékesítésével és azt javasolja a tanácsnak, hogy nyilvános árverésen adja el. A szakértők becsülése szerint a hid kikiáltási ára tizenhatszáz koronában lenne megállapítandó. Azt hisszük, hogy a tanács nem végezne felesleges munkát, ha a folyóvizek mentén fekvő nagyobb községekhez köriratot küldene és értesítené őket,

hogy eladó a hid, mert így esetleg nagyobb árat tudna elérni.

A kulturpalota építése. Az építési ajánlatokkal ma ismét foglalkozott az ajánlattevő bizottság megtartott zárt ülésében, de, mint értesülünk, egységes megállapodás és így végleges döntés nem történt. A közműves munkákra javaslatba hozandó vállalkozók személyére például csak szavazás útján tudtak dönteni és a kisebbségben maradt bizottsági tagok külön véleményüket jelentettek be és így csak majd a tanács fogja a közgyűlés elé terjesztendő javaslatot végleg megszövegezni. Addig nem hozzák nyilvánosságra a pályázat hiteles eredményét.

SPORT.

Az Aradi A. K. versenye.

Schmidt Gusztáv (BEAK) a távolugrásban (698 m.) és Szathmáry Kálmán (AAK.) a rudmagasugrásban (354 m.) rekordot javít.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 9.

Közel 1500 ember tolongott tegnap dél után az Aradi Athletikai Klub Török Gábor-utcai sporttelepén, hogy tanuja legyen városunk egyik legjobb sportünnepélyének. A ragyogó kedves őszi napsugár bágyadt melezzel mintha csak tökéletesebbé óhajtott volna tenni a rendezést s a viadalok szépségeit. A tribün teljesen elfoglalva tarkálott városunk szép számu és előkelő hölgyközönségétől, míg az állóhelyeken százával szorogott a pererőperere izgatott s mintegy bámulaiba ejtett férfi közönség.

Pont három óra-tor adta meg a versenyfelügyelő az első harangjelet, a mire a nagy atletikai miting a 100 yardos síkfutás versenyszámmal kezdetét vette. Kifogástalan gyors rendezésben, értékesnél értékesebb eredményekkel folyt le a viadal, ismételtén fényes tanujelét adva ezzel az AAK. annak, hogy mint vidéki egyesület is képes fővárosi bajnoki versenyekkel egyenrangú viadalokat rendezni. Lehetővé tette ezt nemcsak a vezetőség rátermettsége, élelmessége, szaktudása, de az a messzemenő pártolás, amiben a fővárosi lejjelésebb egyesületek részesítették az AAK. tegnapi viadalát. Amikor egy versenyen a Magyar Athletikai Klub és a Budapesti Egyetemi Athletikai Klub oly gárdával jelenik meg, mint tegnap Aradon, akkor a viadal sport értéke előrelátbatólag biztosítva van. A meeting szenzációja Schmidt Gusztávnak, a B. E. A. K. kiváló klasszikus távolugrójának kitűnő eredménye, a ki 698 méteres elsőrangú ugrásával megjavította Szathmárynak a bajnokságban felállított 684 méteres rekordját. A verseny másik szenzációja Szathmáry Kálmán angol bajnolunknak új rekordja a rudmagasugrásban, a ki három centiméterrel (354 métert ugrott) szárnyalta túl az ugyancsak a bajnokságban elért 351 méteres országos rekordját.

A rekordokon kívül az értékes eredményeket egész sorával szolgálta a pompás rendezésben lezajlott verseny. Rácz Vilmos 100 és 220 yardos, Wiesner Frigyes negyedangol méréfődes, Auerbach János egy angolos idje, Vadon Géza magasugrása, Mudin István gerelydobása, elsőrangú teljesítmény. A mitingen elődolt ké: vándordíj sorsa is. Mudin István véglegesen megszerezte Arad város díját, Wiesner pedig az Aradi Torna Egyesület vándordíját vehette ma birtokába. Meglepetést kellett Horner Andor kitűnő futása a gátfutásban, a hol egykori mesterét, Kováts Nándort ugyancsak megszorította. A harmiac kilométeres gyalogló-bajnokságot Friedmann Gyula, a B. A. K. fiatal, tehetséges gyaloglója nyerte meg inferioris ellenfeleivel szemben igen könnyen, főlényes stílusban.

A verseny, amelyről az összes lapok a legnagyobb elismerés hangján szólnak, a következő részletes eredménnyel végződött:

Százhusz yardos gátfutás. (Az AAK. tagjainak díja.) 1. Kováts Nándor (B. B. T. E.) 16.6 mp. 2. Horner Andor (M. A. K.) 3. Bácskai József (Aradi A. K.) Kitűnő start után Kováts és Horner mell mellélt küzdenek a élig, ahol Kováts mellbedobással győz.

Gerelyvetés. (Andrényi Károly báró díja.) 1. Mudin István (Aradi A. K.) 54.60 m. 2. Mu-

din Imre (M. A. K.) 53.25 m. 3. Ujlaki Rezső (Temesvári A. K.) 51.48 m. Rácz László (M. A. K.) helyezetlen. Hat induló.

402 $\frac{1}{2}$ méteres síkfutás. (Az Aradi Torna-Egyesület vándordíja.) 1. Wiesner Frigyes (B. E. A. K.) 52.8 mp. 2. Radózy Károly (M. A. K.) 3. Mész Béla (Aradi Postás.) Speidl Bódogot (B. E. A. K.), aki másodikkak érkezett a célhoz, keresztelés miatt diszkvalifikáltak. Biztosan nyerve. Wiesner ezzel a győzelemmel végleg megnyerte a nagyjértékű tiszteletdíjat.

Távolugrás. (Andrényi Károly báró díja.) 1. Schmidt Gusztáv (B. E. A. K.) 698. m. (Országos rekord!) 2. Kováts Nándor (B. B. T. E.) 6.52 m. 3. Kell Kornél (B. E. A. K.) 6.40 m. Szathmáry Kálmán (Aradi A. K.) csak egyszer ugrott. Schmidt ugrásai: 6.35, 6.59, 6.70, 6.98, 6.84.

Sulydobás. (Arad város tiszteletdíja.) 1. Mudin Imre (M. A. K.) 13.18 m. 2. Rácz László (M. A. K.) 12.20 m. 3. Mudin István (Aradi A. K.) 11.50 m. Mudin ezzel a második győzelemmel végleg megnyerte a tiszteletdíjat.

1609 méteres síkfutás. (László O.ó díja.) 1. Auerbach János (M. A. K.) 4 p. 52.4 mp. 2. Kiss Gyula (Aradi Postás.) 3. Horváth Gyula (Aradi Postás.) Az első három közben Kiss vezet, ott Auerbach megy az élre és a célegyenesben gyönyörű finish után ötven méterrel győz.

Rudugrás. (Hámory László orsz. képvis. díja.) 1. Szathmáry Kálmán (Aradi A. K.) 3.54 m. (Országos rekord!) 2. Góncsi Béla (Aradi A. K.) 2.40 m. Szathmáry a 3.54 méter átugrása után nem ugrott tovább.

Végeredmény. (Az A. A. K. jubiláris vándordíjért.) 1. Magyar Athletikai Klub 22 pont. 2. Aradi Athletikai Klub 16 pont. 3. Budapesti Egyetemi Athletikai Klub 11 pont.

Száz yardos síkfutás. (Andrényi Károly díja.) 1. Rácz Vilmos (B. E. A. K.) 10.6 p. 2. Jolbej Miklós (B. E. A. K.) 3. Speidl Bódog (B. E. A. K.) 4. Wiesner Frigyes (B. E. A. K.) Biztosan egy yarddal nyerve.

Diszkoszvetés. (Dörner Miklós díja.) 1. Rácz László (M. A. K.) 23.30 m. 2. Mudin István (Aradi A. K.) 38.09 m. 3. Ujlaki Rezső (Temesvári A. K.) 37.54 m.

220 yardos síkfutás. (Andrényi Károly báró díja.) 1. Rácz Vilmos (B. E. A. K.) 23.6 mp. 2. Speidl Bódog (B. E. A. K.) 3. Jolbej Miklós (B. E. A. K.) 4. Dobó István (Aradi A. K.) Öt induló.

Magasugrás. (Szokolozay Lajos elnök díja.) 1. Vadon Géza dr. (M. A. K.) 1.80 m. 2. Mudin Imre (M. A. K.) és 3. Szigeti Jenő (Aradi A. K.) 1.75 m. 4. Pál Jenő (Aradi A. K.) 1.60 m.

Négyszer kétszáz méteres stafétasíkfutás. 1. Budapesti Egyetemi Athletikai Klub (Jolbej, Speidl, Wiesner, Rácz) 1 p. 52.4 mp. 2. Aradi Athletikai Klub. Könnyen, tetszés szerint nyerve.

Magyarország harmiac kilométeres gyalogló bajnoksága. Bajnok: Friedmann Gyula (B. A. K.) 3 6. 10 p. 42.4 mp. 2. Bak Aladár (Temesvári A. K.) 3. Nagy Sándor (Aradi A. K.) Háromszáz méterrel nyerve

A viadal befejeztével tartott társas vacsorán Hámory László dr. orsz. képvis., a M. A. Sz. kerületi bizottságának elnöke osztotta ki az értékes győzelmi díjakat. A Magyar Athletikai Szövetséget a versenyen Zuber Ferenc képviselte.

+ Maino vívóiskolája október elsején megnyílik a Fehér Kereszt szálló emeleti termében. A népszerű mester most érkezett meg külföldről és a napokban kezdi meg iskolája újra szervezését. Feladó tek és gyerekek oktatását elfogadja.

+ A Magyar Athletikai Szövetség kerületi bizottsága tegnap délelőtt 11 órakor Aradon rendkívüli közgyűlést tartott, melyen képviseltette magát az Aradi Athletikai Klub, a Szegedi Athletikai Klub, a Temesvári Athletikai Klub, az Aradi Postás Sportegylet és az Aradi Toldy Athletikai Klub. A gyűlésen, melyen Hámory László dr. országgy. képvis. elnökölt, több igen fontos határozatot hoztak a délvidéki sport fel lendítése érdekében. Kiemelendőnek tartjuk azt a határozatot, amely a labdarúgó, torna, tennisz és uszósövetségek megkeresésé; mondja ki annak érdekében, hogy a MASZ. kerületi bizottságot bízzák meg a délkerületi ügyeik vezetésével, hogy a sportágakban is közvetlen tájékoztatást nyerjenek.

Vasuti szerencsétlenség Ujszentannán.

— Bucsusok balesete. — Sok sebesült. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 9.

Súlyos vasuti baleset történt tegnap este az ujszentannai pályaudvaron. Egy utasokkal megrakott személyszállító motoros a motorvezető hibája folytán nekiment egy farakományokat szállító tehervonatnak. Az összeütközés következtében egy utas életveszélyesen, kettő súlyosabban megsebesült, heten pedig könnyebb sérüléseket szenvedtek. A vasuti baleset folytán riasztó hírek szállingóztak a városban; halottakról, egész csomó súlyos sebesültéről beszéltek. Szerencsére a hírek túlzottak voltak és csak néhány sebesülés történt. A vizsgálat megindult, a vizsgálóbíró és az ügyész ma kiszállottak Ujszentannán, hogy megállapítsák, kit terhel a felelősség a szerencsétlenségért.

Az összeütközés részletei itt következnek:

Minden évben Kisasszonynapján nagy zarándoklás van Míriaradnára. A hívők ezrei keresik fel mindenféleképpen a bucsuhelyet és Arad megyéből is sok százan mennek részint gyalog, részint vonaton Radnára. Egy ilyen, bucsusokkal megrakott személyszállító motoros vonat indult el tegnap reggel Székudvar községtől. Körülbelül 150 ember szorongott a kocsikban. Oláh Mihály székudvari román káplébános vezette a hívőket, akik déltájban érkeztek meg és este hat órakor indultak haza felé. Nyolc óra husz percekor ért a motoros az ujszentannai állomásra, ahol ez időtájt több vonat találkozik. Ugyanazon a vágányon, amelyen a motorosnak kellett volna befutni, egy fahasábokkal megrakott tehervonat néhány kocsija állott, amelyeket el skartak onnan tolni. A jelzőkészüléket tehát tilosra állították, hogy a motoros az állomás előtt álljon meg. A motoros vezetője azonban a jelzést nem vette észre és a motor a rendes menetsebességgel berokogott az állomásra. Az ujszentannai állomásfőnök és az ügyeletes tisztviselő, akik észrevették a fenyegető veszedelemet, kézzel-lábbal integettek, de a szerencsétlenséget már nem lehetett feltartani. A motoros teljes erővel nekiment a vágányon veszteglő tehervonatnak.

Az összeütközés következtében nagy pánik támadt az utasokkal megrakott motoron. Az emberek kétségbeesetten ugráltak ki az ajtókon és segítségért kiabáltak. Az állomási személyzet összefutott és rögtön telefonáltak Popovits Aurél dr. járási orvosnak, aki pár perc alatt megérkezett és rögtön hozzálátott a sebesültek bekötéséhez. Súlyos sérüléseket szenvedtek:

Özv. Bohus Józsefné (lábasontörés.)

Oláh Mihály plébános (fején.)

Dogi Mária (lábán.)

Ezek közül a legkomolyabb özv. Bohus Józsefné, egy 70 éves öreg asszony állapota, aki életveszélyesen sebesült meg. A bal alsó lábszára teljesen összezuzódott és agyrázkódást szenvedett. Alig éri meg a reggelt. Oláh Mihály plébános ép a kocsii ablakánál állott, mikor az összeütközés történt. Az ablaküveg összetört és a szilánkok súlyosan megsebesítették a nyakán és a fején. A többiek sérülései nem komoly jellegűek.

A három súlyosan sebesültet külön kocsiba tették és hazaszállították Székudvarra. A motorvezetőnek semmi baja sem történt, mert az utolsó pillanatban leugrott a kocsiról.

Ma reggel Domekos László vizsgálóbíró és

Pogonyi Nándor kir. ügyész kiutaztak a helyszínre a bünygi vizsgálat megejtése végett. A motorvezető tagadja, hogy ő volna a hibás.

Halálos katasztrófa a liften.

(Ragályi Lajos szerencsétlensége.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 9.

Titokzatos szerencsétlenség történt ma délelőtt Budapesten, a Liszt Ferenc tér 20. számú házban. A főváros egyik legelőkelőbb, közismert nevű ügyvédje, Ragályi Lajos dr. volt országgyűlési képviselő eddig még meg nem állapított okból az első és második emelet között kizuhant a mozgásban levő liftből. Az életveszélyesen sérült öreg urat a mentők szállították be a Rókus-kórházba. Mire a mentőkocsii a kórházba ért, a szerencsétlen ügyvéd meghalt. A közismert ember különös körülmények között történt halála mindenfelé nagy feltűnést keltett.

A halálos liftszerencsétlenségről tudósításunk a következő:

A Liszt Ferenc-tér 20 ik számú ház második emeletén van az ügyvédi irodája Ragályi Lajos dr.-nak. Az ügyvéd szokása szerint ma is reggel kilenc órakor kelt fel. Gyalog ment le a lépcsőre és elment a Palermo-kávéházba, ahol megreggelizett és fél óra múlva hazament. Ekkor, körülbelül negyedtizenegy óra tájban, történt a szerencsétlenség. Ragályi liften szokott felmenni lakásába, most is szót a liftkezelőnek, Szijártó János portásnak, hogy vigye fel a lakására. A lift mindig úgy működik, hogy a portás lent a földszinten úgy állítja be, hogy az a második emeleten megálljon. Itt maga az utas szokta kinyitni az ajtót és kiszáll a folyosóra.

Ragályi ma is egyedül szállt be a liftbe. A portás elindította a gépet. Az első emeleten nem állt meg a lift és az ajtó, a mely a liftmegállóról a folyosóra nyílik, állandóan zárva szokott lenni. A lift elhaladt az első emelet felett, a mikor a portás — így mondja — kiáltást hallott:

— Jaj, a Krisztusát!

A portás elbeszélése szerint, mikor ő ezt a kiáltást hallotta, azonnal megállította a liftet. A másik pillanatban már a földön látta összezuzódva, vérben Ragályi Lajost. A szerencsétlen ember teste teljesen összeroncsolódott, szájából, homlokából patakzott a vér. A portás azonnal telefonált a mentőkhöz, akik az eszméletlen állapotban levő ügyvédet a Rókus-kórházba vitték.

Mire a kórházban elhelyezték, Ragályi 11 óra 30 percekor meghalt. A szerencsétlen öreg ur fején három centiméteres seb volt. Az orvosok véleménye szerint koponyatörést, koponya alatti törést és agyrázkódást szenvedett.

Most még teljesen lehetetlen megállapítani, hogy mi okozta a szerencsétlenséget. Sőt azt sem lehet tudni, hogy zuhant le Ragályi a lift-folyosóról a földszintre. A lift most az első és második emelet között áll. A portás azt állítja, hogy a gép nem is ért fel a második emeletre és ő abban a pillanatban állította meg, amint az ügyvéd jajkiáltását hallotta. A lift ajtaja most is nyitva áll. Teljesen lehetetlennek látszik azonban, hogy Ragályi innen zuhant volna le. A lift és a lift-folyosó fala között olyan kicsi a hely, hogy azon ember nem fér át. Nem is találtak ruhafoszványokat és még az is ki van zárva, hogy itt egy összezuzódott emberi test elférne.

Felmerült az a verzió, hogy a második emeletre, ott Ragályi kinyitót, kilépett, ebben a pillanatban a lift továbbment és Ragályi ekkor zuhant nagyon valószínű, de ellentétben áll a nak azzal a határozott állításával, hogy nem ért fel a második emeletre és ő abban a helyzetben, a hogy az most állította.

A másik verzió szerint, mikor u első emeletre ért, Ragályi szórakozottan azt hihette, hogy már a második emelet kinyithatta az ajtót, a lift tovább ment Ragályi innen, az első emeletről zuhant nek is ellene szól azonban az, hogy emeleti ajtó, mely a lift-folyosóról nyílóan zárva van és így Ragályi nem tett ki az emeleti folyosóra, tehát ha in esett volna le, akkor előbb a lift és a fal került volna és csak mikor a lift tovább esett le. Ruhafoszványok, vagy véres nyak kellene azonban lenni, ilyet pedig találtak.

Darvay Károly gépészmérnök, a VI. kerületi előjáróság szakértője szerint úgy történt a dolog, hogy Ragályi eltévesztette az emeletet. Mikor fölért az I. emeletre, kinyitotta liftajtót és az emeleti vasajtót is, de ekkor látta a tévedést. Vissza akart ugrani a liftbe, berántotta a vasajtót, de már lehetetlen volt visszaszállnia a mozgó felvonóba és Ragályi lebukott. Hogy a dolog így történt, azt az is bizonyítani látszik, hogy az első emeleten találtak a botját.

A tragikus sorsu ügyvéd három nappal ezelőtt érkezett meg Hévizről, a hol reumatizmust gyógyított. A házbelieknek feltűnt, hogy utóbbi időben igen mogorva és szomorú volt és még csak vissza se köszönt az embereknek. Ugy tudják, hogy súlyos anyagi bajokba küzdött, a házbérét mindig késedelemmel fizette, kivéve most augusztusban, a mikor több petíciós ügyet kapott az irodája.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A pörnyertes vízvezeték. Az Aradváros és a Vizvezetési Művek Részvénytársaság közt folyó nagy perben Jegessy Károly dr., a város képviselője nemrég alkeresetet adott be, amelyben kérte, hogy a bíróság kötelezze a társaságot ama közös okirat kiadására, mely köztük és a Hughes & Lancaster cég közt létrejött. Ebben az angol cég kötelezte magát a vízvezetési társaságot terhelő kiadások egyrészének viselésére. A vízvezetési társaság erről az egyezségről hallgatott és azokat a kiadásokat, melyeket a Hughes & Lancaster cég fedezett, nem hozta levonásba, hogy így nagyobb megváltási árat érjenek el. A törvényszék ma a várost az alkeresettel elutasította, mert a vízvezetési társaság tagadásával szemben tudott bizonyítékokat állítani arra nézve, hogy a kérdéses okirat tényleg létrejött-e vagy se.

§ Fegyházra ítélt iskolai igazgató. Münchenből jelentik: Strasszburghban ma fejezték be azt a bünpört, amelyet Reich Vilmos leányiskolai igazgató ellen indított meg az ügyesség és akit azzal vádolt, hogy merényletet követett el növendékei ellen. A törvényszék az igazgatót öt évi fegyházzal sújtotta.

§ Reiner S. Sándor szabadláb. Az aradi kir. törvényszék vádтанácsa tegnap délelőtt 11 órakor szabadlábra helyezte Reiner S. Sándor nagyváradi divatkereskedőt, akit hétfőn tartóztatott le a vizsgálóbíró. A vádтанács helyt adott Deutsch Izso dr. védő érveléseinek, melyek szerint Reiner szokásától tartani nem kell, mert Nagyváradon fizlete van, azonkívül ha bűnösnek mon-

üntetés nem lenne oly nagy, nernek érdemes volna kereket r S. Sándor már tegnap délben el gyváradra.

akták. Borzalmas bűnüggyel fog- ost a német hatóságok. A vádlott Helén, „bírósi tanácsos“ fele- szőséges kerítéssel vádolnak. Si- leányait bocsátotta áruba. A Fried- , az Unter der Lindenen s más u berlini utvonalon figyelték ölosrendészeti detektivek, amikor at „fogadott“ Hildegard és Melanie számára. Az előbbi tizenöt éves, ak tizenégy. Egész sereg ura in egy Mayer Anna nevű asszony- a, ahol a férfiaknak borsos áron ésükre bocsátotta a gyermekeket. Meg- hogy saját leányairól erkölostelen t is csináltatott és a házkutatás al- ok megdöbentő tartalmu levelet is amelyeket a „kuncsaftok“ írták. A ügyben ma volt a tárgyalás — zárt mögött — Schönemanné, Mayerné és egy r Berta nevű hölgy ellen, aki proviziót a leányvásár után. — Berlinből telefe k: A bíróság Schönemann Helént két gyháza és három évi becsületvesz- tette.

kalma foglaltak

József főherceg Zemplénben.

Gépfegyverek a manőveren. —

Távirati tudósítás.

Arad, szeptember 9.

z idel hadgyakorlatok most fejeződtek be énvármegye területén. A Sátoraljauhely- a és nyugatra eső falvak és a szom- aujvármegye déli része tele vannak a k hadtest és több honvédezred csapatával. y már mind utban vannak állomásh- söt egyrésztük már tegnap utra kelt. A tok egyik legérdekesebb és hadászati tnből legfontosabb része a Széphalom an elhuzódó Rittkahegyen lefolyt har- zati lögyakorlat volt, melyet ezuttal a hon- lesapatok gépfegyvereivel próbáltak ki. A akorlatok lefolyásáról Sátoraljauhelyről a retkezőket jelentik:

A lögyakorlaton részt vett József főherceg is és mindvégig a legnagyobb érdeklődéssel nézte a gépfegyverek működését. A főherceg Károlyi gróf radványi kastélyában szállt meg. Főhadiszállásáról kíséretével együtt a reggeli ákban érkezett a Rittkahegyen végbemenő ati gyakorlatok színhelyére, a hol a verék közepében lévő dombon felállított rba tért. Kíséretében mintegy száz, külön- ö fegyvernemekhez tartozó tiszt volt, vala- anyian lóháton. Azonkívül a főuri osztály- d is számos érdeklődő gyönyörködött a ritka utványosságban.

A főhercegi sátor előtt volt felállítva a gépfegyver egy tiszt vezénylete alatt elöl legécsységgel, míg a hegyoldalban öző nagysága cöltáblák várták a hatal- yzóáport. Mikor a vezénylő tiszt reg- réns óra tájban megadta a jelt az első éssre, a tüzmeisterek a gépfegyvereket műkö- ebe hozták és a következő pillanattól kezdve van félelmetes, sűrű és szakadatlan fegy- ropogás töltötte be a levegőt, a mi- a Rittkahegy völgyében még el nem ngzott. A lövések eredményét bent a sátor- n a vezénylő tiszt jelzése után mindannyi- r jegyezték és fél 12 órára, a mikor a pus- karopogás zaja elállott és a lögyakorlatok vé-

get értek, József főherceg a lövésben legjobb eredményt elért tisztek között kiosztotta az ál- tala felajánlott tiszteletdíjakat. Az első díjat, egy aranyórát, Örley honvédfőhadnagy kapta. Ugyancsak megjutalmazták a gépfegyverekhez beosztott legénységet is, a kiknek a pénzbeli jutalmat a főherceg segédtsíztje osztotta ki. A díjkiosztások után József főherceg elismerését fejezte ki a harcászati lögyakorlatokat vezető őrnagynak, azután elhagyta a sátort és a nagy- számú tisztikarral együtt ellovagolt a lögya- korlatok színhelyéről.

Öngyilkos iskolaigazgató.

— A buskomorság halottja. — Egy aradi család gyászos sorsa. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 9.

Ma délután három órakor a résztvevő gyá- szolók ezrei kísérték örök pihenőjére Klein Katicát, az aradi izraelita leányiskolának ön- gyilkossá lett igazgató-anónójét. A koporsót a Szabadság-téren állították fel. A téren óriási tömeg gyülekezett a szertartás idejére, mely három órakor kezdődött. A gyászoló családot a temetés előtt felkereste a hitközség küldött- sége és Nemes Zsigmond dr. tolmácsolta rész- vétét. A koporsónál Vágvölgyi Lajos dr. fő- rabbi mondott megható gyászbeszédet, a kar- társak gyászának pedig Eckstein Ignác tanító adott kifejezést.

A tragikus haállal elmu't urinő öngyil- kossága a legmélyebb részvétet keltette min- denütt, mert a nagy műveltségű és pályáján odaadással, rá'ermettséggel működő tanítónő nemcsak a nevelésére és oktatására bizott gyer- meksereg szerette, hanem a szülők tisztelése és becsülése vette körül. Az izraelita leányiskola jó hírnévének öregbítése az elhunytak érdeme is volt.

Annál megdöbentőbb és lesújtóbb erővel hatott az öngyilkosság gyorsan elterjedt híre, mert Klein Katica szeptember elsején elfog- lalta hivatalát, elvégezte a beirtásoknál köte- lességeit és környezete joggal hihette, hogy tanév kezdetével hivatásának gondjai közepette szünni fog buskomorsága, mely szüleinek már hónapok óta aggodalmat és a szomorú véget sejtető gondokat okozott.

Az igazgató készült az erőszakos ha- lálra. Nem titkolta, nem rejtegette szándékát és ez a szándék körülbelül akkor érett határo- zattá, amikor bátyja egy fővárosi szanatórium- ban ökezevel vetett véget életének és ugyanolyan méreg által ölte meg magát, mint a minőt most nővére használt végzetes tette végrehajtására. Ez a két szomorú esemény szoros összefüggés- ben áll egymással és a család felfogása és val- lomása szerint a fiúnak elmezavaros állapotá- ban elkövetett tette vált elhatározóvá a nővér megrendítő eselekedetére is.

A mélyen súlytott szülők körülbelül más- fél éve vesztették el Ödön nevű fiukat, aki egyik biztosító társaság aradi főügynökségének volt tisztviselője. Alig pár heti szolgálat után főnöke azt vette észre, hogy a fiatal ember rendkívül izgatott és ideges, bizalmat- lan emberek szokása szerint kerüli má- sok tekintetét és társaságát. Csakhamar mutat- koztak az üldözési mánia biztos jelei is Kleint a főnöke egy hozzá intézett levél útján szerző- tette és ezt a levelet a tisztviselő kivette a dossziéból, mert azt hitte, csak úgy tartja be a főnök az ígért feltételeket, ha a levelet ő őrzi. Ez a tette melyben abszolúte semmi megrovan- dó nem volt, mert a levél őt jogosan megillette, azt a rögeszmét szálta benne, hogy ő becsutlen cselekedetet követett el és ezért neki a tisz-

tességes emberek közt többé helye nincs. Hiába- igyekeztek úgy főnöke, mint hozzátartozói meg- győzni arról, hogy nem követett el ballépést, a beteg agyu fiatalembar nem tudott többé szaba- dulni attól a rettenő gondolattól, hogy őt jo- gosan üldözi mindenki. Rövidesen úgy elhatal- masodott a betegség, hogy elmegyógyintéze- be kellett szállítani. Öngyilkossági tervekkel fog- lalkozott és ezért kettőzött éberséggel vigyáz- tak minden lépésére. Azonban az ilyen termé- szetű agybetegnek a legraffináltabb módszerét szokták az öngyilkosságnak alkalmazni. Klein Ödön is megtudta választani azt az eszközt, meliely életét kioltsa úgy, hogy abban őt meg- akadályozni senkise tudja. Mikor a szanató- riumban a takarítónők lugos vízzel padlót surol- tak, a beteg ember felka ott egy dézsa lugos- vizet és azt kiitta. Rémséges kínlődás után halt meg.

Ennek a halálnak árnyéka homályosította el Klein Katicának elméjét is. Ugy mondják a hozzátartozói, hogy bátyjának betegsége óta volt beteg ő is. Rendkívül szerette a fivő-ét és mikor ez üldözési mániájában még a nővérét is meggyanusította szzal, hogy megveti és erő- dul tő e, sirva borult a nyakába, vigasztalta, buzdította, szórakoztatta. A buskomorságában mindenkivel meghasonlott ember senkit meg nem türt nővérén kívül maga körül. Az érze- keny lelkű, impresszionista természetű hölgy anyyira átéltte fivére lelki gyötrelmeit, hogy maga is hitt annak igazában és vallotta, hogy fivérét üldözik, belsőleg meg volt győződve ar- ról is, hogy csak az öngyilkosság mentheti meg szerencsétlen bátyját a szenvedéseitől.

Mikor Klein Ödönt felszállították Buda- dapestre, elbucszott nővérétől, aki elájult a megrázó jelenet izgalmai következtében. A bomlott agyu ember így vált el nővérétől:

— Ne sirj Katicám, mert ez lesz a te sor- sod is. egy év múlva te is öngyilkos leszel.

Ettől a pillanattól kezdve Klein Katica nem tudott, de nem is akart többé szabadulni ennek az átkos szuggeszciónak a hatása alól. Magaviselete megváltozott. A művelt és finom lelkű nő ingerlékenynyé, erősen felbuzdulóvá, türelmetlenné vált; tanítói foglalkozása, mely- ben ezelőtt minden boldogságát megtalálta, egyideig ha figyelmét le tudta is kötni, ter- he-sé, unottá lett előtte és egyetlen gondolat hatalmasodott el rajta: szabadulni az életől. Érdeklődését semmi többé felkelteni nem tudta, kerülte az embereket. Szótlan és magába zár- kózott modora mindenkinek feltűnt és ha szóvá tették, akkor leplezetlenül meg is mondotta, hogy bátyjának sorsát érzi magán beteljesedni és hogy ezt elkerülje, öngyilkossá lesz.

Szülei éberen figyelték szerencsétlen leányuk minden gondolatát és őriztették minden lépé- sét. Azt akarták, hogy szórakozzék. Az iskolai szünet beálltával elhatározták, hogy elviszik Abbáziába. Az igazgatónő látszólag örült az utazásnak és serényen készült a fürdőhelyre. Kofferjét már el is készítette, kocsit állott a ház elé, hogy őt és atyját, Klein Gerzsont a vonathoz vigye. Az utolsó pillanatban azonban kijelentette, hogy nem utazik és akaratát nem lehetett megmásítani.

Állapota a nyár folyamán rosszabbodott. Éjszakáit álmatlanul töltötte és sokszor voltak sírógörcsei. Végkép leszámelt magával.

Tegnap reggel hét óra után atyja elment hivatalába, anyja pedig a piacra sietett. Csak huga volt otthon, hogy vigyázzon a beteg nő- vérére, aki iskolai ügyekkel foglalkozott. Hirte- len felkelt írásztala mellől és a fürdőszobába ment át. Ott rejtett el egy marólguggal telt po- harat, melyet fenékiig kiürített.

A méreg hatása csakhamar jelentkezett.

Mikor visszatértorgott habzó szájjal az ebéd-lőbe és huga megpillantotta, ájultan esett össze. A cseléd figyelmes lett a zuhanásra és beszaladt. Ebben a pillanatban Klein Katica eszméletlenül terült el a földön. A cseléd a szomszédban lakó Keppich Jakab dr. ért futott, aki megjelent az öngyilkosság színhelyén, de már segíteni nem tudott. A mérge őt.

A rendőrség részéről a helyszínen megjelent Vozáb József rendőrségédtiszt, aki megállapította az öngyilkosságot. Miután az öngyilkos levelet nem hagyott hátra és egyébként sem indokolta tettét, a rendőrtiszt csütörtök délután kihallgatta Klein Garzon magánhivatalnokot, az öngyilkos apját, aki csak azt vallhatta, hogy a leánya idegbetegségben szenvedett és attól félt, hogy megőrül. Ezért vált meg az élettől.

IRODALOM ES MŰVÉSZET.

* Vásárhely ismét Szendreyé. Hódmezővásárhelyről írják lapunknak, hogy a városi tanács elhatározta: a jövő esztendőre — pályázat mellőzésével — ismét Szendreynek adja bérbe a nyári színházat. Még nem tudjuk, hogy Szendrey jövőre ismét Vásárhelyre megy-e, vagy az egész esztendőt Aradon tölti-e? Ugy értesülünk, hogy az igazgató ezután föl akar hagyni a nyári vándorlással és bizonyos feltételek mellett hajlandó volna az egész esztendőt Aradon tölteni társulatával és nyáron megszokott nélkül tartana előadásokat a színházban.

* Makó színház nélkül. A Hollósy Kornélia színházban Makón szeptember elsején kellett volna megkezdeni Marházy Miklós színházának az előadások sorozatát. Ám az igazgató még máig sem jelentkezett a valószínű, hogy az idén már nem is fog jelentkezni. Jövőre pedig Makón már nem is reflektálnak a működésére, mert más igazgató és társulat után nézett a város tanácsa.

* Berliini szépségesték. Holnap, szombaton és vasárnap este fél 9-kor lesz a berliini szépségesték a nyári színházban, Burghardt professzor világhírű, szenzációs „Faun és nymphea” című klasszikus táncpantomimája. Ez estén lép fel Eurydice klasszikus táncosnő, Miss Duncan tanítványa. E két szenzációs számot megelőzi Mellini, a világhírű gondolatolvasó és spiritalista, ki bárki gondolatát kitalálja. Hautra, szerpentintáncosnő s a többiek között Vágó Géza a népsz. volt tagja, Fantaska Bellona, Metr. Brown árnyképek, Booskai Béla komikus, Magyar Ervin s a többi értékes attrakció. Vasárnap két előadás lesz, délután fél 4-kor és este fél 9-kor. Az előadások bármelyikét nők és gyermekek is megnézhetik.

* A titokzatos légkör, amely Tibet főpapját, a dalay lámát körülvette, még ma sem tűnt el teljesen. Az indiaiak ósvallása, a buddhizmus ma már nem olyan ismeretlen az emberek előtt, mint még nemrég, de a főpap személye köré ma is bizonyos misztikus köd borul. A mozgókép azonban a tündérmesék országának ezt a majdnem megközelíthetetlen személyiségét is minden érdekes egzotikus és rendkívüli vonásaival együtt szemünk elé tárja. Az Urániában ép a mai műsoron is szereplő Dalai Llama című kép a buddhisták pápáját és annak mesészerű és gazdag, fényűző környezetét mutatja be. A kép olyan pompás és érdekes, hogy néhány pillanatra szinte a keleti mesék fantasztikus hangulatába ringatják a nézőközönséget.

Véresre vert ügyvéd.

— Botrányba fulladt végrehajtás. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 9.

Kaposvárott — amint tudósítónk, jelenti — kinos botrányba fulladt egy végrehajtás. Tatár Gusztáv, a „Korona-szállóda” bérlője, véresre vert; Szücs Andor dr. debreceni ügyvédet, aki végrehajtást akart nála foganatosítani. Kaposvárról a csunya afférről a következő részleteket jelentik:

Tatár Gusztáv, a verekedő vendéglős, ismert és rettegett alakja Kaposvárnak és botrányos dolgaival már többször foglalkoztak az odavaló lapok.

— Nem félek én sem embertől, sem törvénytől! . . . Amíg pénzem van, ütök és pofozok! . . . — szokta mondogatni.

A végrehajtás előzménye különben az, hogy Tatár Gusztáv nyolc évvel ezelőtt óriási adósságok hátrahagyásával távozott el Debrecenből. A hitelezők Kaposváron nem juthattak pénzükhöz, mert a Korona-szállót a tulajdonos Esterházy Miklós hercegtől nem Tatár Gusztáv, hanem egy kaposvári társaság bérbe, akiknek, forma szerint, Tatár Gusztáv alkalmazottja volt. Tatár Gusztáv csak egy év óta közvetlen bérlője a Korona szállónak. Amikor debreceni hitelezői tudomást szereztek erről, tömegesen pörrel támadták meg Tatár Gusztávot. Egyik debreceni hitelezője 21.000 koronával volt érdekelve. A hitelező a végrehajtás foganatosítását kérte a bíróságtól. Tatár Gusztáv ekkor azzal a kéréssel fordult hitelezőjéhez, hogy költségkímélésből ne eszközöltessen nála végrehajtást, tartozását egy összegben ki fogja fizetni.

Válassz helyett Szücs Andor dr. debreceni ügyvéd érkezett Kaposvárra, hogy a végrehajtást foganatosítsa. Szücs dr. délután 4 órakor Babocsai Gyula dr. ügyvédjelölt és Rácz István bírósági végrehajtó társaságában jelent meg a Korona szállóban. Tatárnak az ügyvéd értésére adta, hogy fele nem hajlandó tovább várni, hanem a 21.000 koronás követelés erejéig végrehajtást eszközöltet.

— Ez rablás! Disznóság! Gazság! — ordította kikelt ábrázattal Tatár Gusztáv. A másik pillanatban már vad dühvel torkon ragadta Szücs Andor dr. ügyvédet és elkezdte pofozni. Súlyos öklössapások zuhantak le a gyanútlan ügyvéd fejére.

Az ügyvéd véres nyakkal, kalap nélkül, rohanva szaladt ki a szálló irodahelyiségéből és egy üzletbe menekült be.

Babocsai dr. átsietett a rendőrségre és rendőri segítséget kért a végrehajtás foganatosításához. Csakhamar jött négy rendőr és Szücs dr. most már ezek kíséretében tért vissza a Korona-szállóba. Ekkor Tatár megjubáskodott. Kinyitotta a pénztárát és leolvasta az ügyvédnek az előre elkészített 21.000 koronát, úgy, hogy a végrehajtás foganatosítása most már fölöslegessé vált.

Szücs dr. rendőrök tevése alatt hagyta el a szállót és visszautazott Debrecenbe. Szücs az ügyészségnél feljelentést tett a brutális támadó ellen. Tatár azt hírszteli, hogy a 21.000 koronás váltó hamis, de ez természetesen nem igaz. Kaposvárott ellenben mozgalom indult meg, hogy bojkottálják a „Korona” kávéházat, melynek tulajdonosa ilyen botrányt provokált.

A szóban forgó váltó és követelés ma Fenyő Sándor tulajdonát képezi, aki Debrecenben nagy vagyonu ember.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357
Kiadóhivatal és hirdetés osztály — 151

HIREK.

— Időjárás. Az aradi meteorológiai intézet jelentése szerint a hó 10-én az időjárás: enyhe, elvélve oszpadék.

— Erzsébet királyné emléke. Az időnek örökkön zakatoló szövőszékén sebesen suhanak keresztül az esztendők fonalszájai. Erzsébet királyasszonyunk, a magyarok pártfogójának martirhalála óta a tizedik szeptember hűszellői vallatják a fák sáppadozó leveleit s a tizedik szeptember siet legendává változtatni azt a kegyetlen valóságot, melylyel 1898. szeptember 10-ikén látogatta meg az isten haragja ezt a nemzetet, amelynek a trónus hideg esődjében egyedül ő volt a szószóló angyala attól a naptól fogva, hogy a lábát boldog ifjúságában magyar földre tette, addig az ideig, míg el nem kezdődtek kinszenvedésének hósezu esztendei. S az a jajkiáltás, melylyel az egész ország hírét vette vértanui halálának, nem hangzott el örökre a semmiségben, hanem az emlékezet gyászoló szavává szelidült az esztendők során keresztül. Szeptember 10-én, holnap szombaton, a szomorú évfordulón nálunk is gyászistentisztelet lesz Erzsébet királyné emlékére.

Bécsből jelentik: Erzsébet királyné koporsójára ma az első koszorút gróf Lónyai Elemér helyezte el. Rózsákból és nefelejtőből font koszoru, fehér szalagján ez a felírás volt: „Stefánia.” — Windischgrätz Ottó és neje, Erzsébet főhercegnő szintén helyezte el koszorút. A gödöllői koronauradalom nemzeti színű szalagos koszoruját délután tették a koporsóra.

— Jeszenszky államtitkár Aradon. Budapestről jelentik: Jeszenszky Sándor belügyminiszeri államtitkár vasárnap este Aradra utazik, ahonnan két heti kurára Stubnyafüredre megy.

— Kossuth Ferenc ismét beteg. Budapestről jelentik: Kossuth Ferenc Wiesbadenből hazautaztában erősen meghűlt. Jobbkarjában éles izületi fájdalmakat érez, ezért orvosai tanácsára néhány napig ágyban marad.

— A német császár a belga hadgyakorlatokon. Brüsszelből jelentik: Vilmos német császár október végén hadihajón Anversbe érkezik, ahol a belga királyi pár fogja fogadni. A császár 2-3 napig marad Brüsszelben. Ez alkalommal a belga király csapatszemlén bemutatja neki a belga hadsereget.

— Tisza István nem nevezett. A nagyváradi versenyeknek van egy különös szenzációja. Tisza István gróf, Dóra IV. híres lovasa az idei futtatásra nem nevezett. Sem a geszti urlovas, sem huszárönkéntes fia, az ifjabb István gróf nem száll nyeregbe a váradi gyepen. Pedig tavaly még mind a ketten, apa és fia lovagoltak az iklódi díjért meg a szálkai gátversenyben.

— Merénylet a bán neje ellen. Zágrábból jelentik: Tegnap este Tomasics Miklós horvátbán neje automobilon akart Zágrába visszatérni nővére birtokáról, akinek meglátogatására egy napot töltött a pusztán. Az esti szürkületben nagy gyorsasággal száguldó gépkocsit közel a fővároshoz egyszerre több revolvergolyó érte az utmenti bokrokból. Egyik golyó a sofőr füle mellett sivitott el, de a bentülőknek sem történt bajuk. A vizsgálat megállapította, hogy cigányok lőtték a kocsi. Egyik letartóztatott cigányasszony azt vallotta, hogy az őcse sütötte el a revolvért, de csak üdvölvéseket tett, mert keresztelőt üttek. A merényletet azért sem követhették el — mondották a cigányok — mert nem is tudták ki ül a kocsi.

— Emlékszóbor egy aradi vértanunak. Kazinczy Gábor debreceni kir. táblabíró szép emléket állítottatott Széphalmon, Kazinczy Ferenc nyugvóhelyén a nagy Kazinczy fiának, Kazinczy Lajos 48-as honvédtábornoknak. Kazinczy Lajos honvédtábornokot 1849-ben, a tizenhárom vértanu kivégzése után négy-öt nappal szintén főbelövete Haynau. A vértanuhalált halt tábornok emlékére Kazinczy Gábor a maga költségén Kazinczy Ferenc nyugvóhelyén szobrot készíttetett, amely már készen is van. Minthogy Kossuth Lajos szobra csak a jövő tavasszal lesz kész a leleplezésre, a Kazinczy-család a tábornok szobrát szintén a jövő tavasszal kívánja leleplezni. A vértanu szobrának leleplezésén részt vesz Zemplén vármegye közönsége. — Kazinczy Lajos Széphalmon (Zemplén) született 1820-ban, agyonlőve-tett Aradon 1849. október 20-ikán. 15 éves korában jutott a tulni utásziokolába s innét lépett mint hadapród a 9. számú huszárezredbe s itt nyerte a hadnagyi rangot 1841-ben. 1847-ben kilépett a hadseregből s rangját is letette. A honvédség felállításakor 1848. júniusában az I. honvédtábornokszázalajba lépett s nemsokára megbízást nyert a II. utásziokolaj felállítására. 1849. elején Klapka hadtestében a 2. hadosztály parancsnoka lett, de már áprilisban a Felső-Tisza körül alakított különítmény vezérévé lett. E hadosztály a kormány hibás intézkedése miatt teljesen tétlen maradt. Júliusban Görgeyvel kellett volna egyesülnie, de az orosz hadak állása miatt nem juthatott odáig s be-szorult Erdélybe s augusztus 24-ikén Zsibón Grottenhjelm orosz altábornagy előtt lerakta fegyverét. Az aradi haditörvényszék kőtel általi halálra ítélte, Haynau kegyelme azonban az ítéletet golyó általi halálra változtatta.

— Elnökválság az Aradhegyaljai Szőlősgazdák Egyesületében. Szabó Zoltán nyugalmat alvó, az Aradhegyaljai Szőlősgazdák Egyesületének elnöke ma levelet intézett az egyesület igazgató-választmányához és bejelentette az elnöki tisztségről való lemondását. A lemondásra Bódy Bódognak az aradhegyaljai szőlősgazdák termelési viszonyairól írott tanulmánya szolgáltatott okot. A tanulmány szerzője ugyanis értesülésünk szerint olyan kitételekkel aposztrofálta az egyesület működését, Szabó Zoltánban ez megérlelte a lemondását. Más részről viszont arról érte-k, hogy Szabó Zoltán félreértette Bódy Bódognak jószándékából eredő sorait és e félre-értés eloszlításán most fáradoznak azok, akik az egyesület érdekeire nézve rendkívül fontos-nak tartják az eddigi kiváló elnök zavartalan továbbműködését. Az egyesületre nézve valóban volna a legerősebb, ha a nézeteltéré-és eloszlítása után Szabó Zoltán, aki annyit adozott s mindig oly lelkesen munkálkodott e nagyra hivatott testület érdekében, vissza-vonná lemondását.

— Kainz jobban van. Bécsből jelentik: Kainz állapotában öröndetes javulás állott be. Tegnap még lemondtak az életéről, ma azonban azt hiszik, hogy fel fog épülni. Reggel jó étvágygyal evett, egész éjjel nyugodtan aludt, közérzéke teljesen kielégítő.

— Öngyilkos ref. lelkész. Szilágyi Farkas, nagyenyedi református egyházközség lelké-s — amint Nagyenyedről jelentik — kedden este szíven lötte magát. A köztisztviselőben ál-ló leg-lelkész gyógyíthatatlan betegség kí-ván. Kedden este bezárkózott a szobájába s pólójából a szívébe lötte. Szilágyi Farkas csak Nagyenyednek volt tisztelet alakja. A református egyházkerület egyik legkiválóbb lelké-s volt s mint ilyen nyerte el az er-délyi parochiák egyik legfényesebbjét, a nagy-nyedit.

— Viszálykodás az orvosszövetségben című cikkünkben kifolyólag Lövinger Miksa dról, az orvosszövetség aradi fiókjá elnökétől a követ-kező sorokat kapjuk:

Tekintetes szerkesztő ur! Wein Manó dr. egyetemi magántanár ur, egy interview keretében elmondott és becses lapjának folyó hó 4. számában közölt beszélgetésnek egy passzusát magára nézve „becsületbe vágó“-nak minősítvén, egyenes felszólítására kénytelen vagyok válaszolni. Az interview alkalmával lefolyt beszélgetésnek azt a részét, hogy „Wein dr. ur azzal fenyegetőzik, hogy a szövetséget szét-robbantja“ úgy értettem és úgy értelmezendő is, hogy Wein dr. urnak írásban és szóban meggyilvánult eddigi agitációs működése — véleményem szerint — a szövetséget a szétrobbantás veszélyének teszi ki.

Sam önkényes és sértő feltevésére, mintha én „feledékenységtől“ a 159 jelentkezett tag közé a családtagokat is beszámítottam volna, aminek ellenkezőjéről bárki, akár nálam, akár a központban meggyőződhetik, sem a képviselőválasztási trükkre emlékeztető haromodorára, melylyel bejelentés nélkül megjelenő orvosok segélyével akart a szövetségnek kelle-metlenséget szerezni, sem egyéb megjegyzéseire nem kívánok reflektálni és további hir-lapi polemikába nem bocsátkozom. Midőn so-raim közléseét tek. szerkesztő urnak hála s köszönetemet ezennel kifejezem, maradjon igaz híve Lövinger dr.

— Csendőrök harca egy kis halott fölött. Nema mindennapi esetről értesít soborsini tudósítónk. Deheleán Nikolajnak Hunyady, Károly gróf soborsini uradalmi erdőőrnek kis gyer-meke megbetegedett a napokban. Olyan tünetek mutatkoztak rajta, mintha kolerás volna, ezért a hatóság a legerősebb óvintézkedést tette meg. Megtiltották Deheleánnak, hogy ide-gen embert beengedjen a fertőzött lakásba, ne-hogy az esetleges járványt széthurcolják. Teg-nap a gyermek meghalt s akkor kiderült, hogy nem kolera, de sarlach okozta halálát. A vad-őr ekkor úgy gondolta, hogy most már meg-szűnt a tilalom és a kíváncsi szomszédokat, akik a kis halottat meg akarták tekinteni, be-engedte a lakásba. A két tagu csendőrőrrát éppen ekkor ért Deheleán lakásához és cso-dálkozva látták, hogy a vadőrnél idegenek is vannak.

— Nem megmondtuk magának, hogy senkit se engedjen a lakásba, — mondták neki.

A kissé ittas ember haragosan felelt:

— Hát az istenhez nem fordulhatok. Csak a szomszédaimat engedem be, mert ha vala-mire szükségem van, akkor csak a szomszédaimhoz kell fordulnom. Külömben is maguk mit keresnek nálam. Semmi közük ahhoz, hogy hozzám ki jár. Takarodjanak innen.

A csendőrök leintették a haragvó vadőrt, aki olyasféle kijelentést tett, hogy ezért vért ont. Ki is szaladt a konyhába, hogy az ott lógó fegyverét előkapja, de a csendőrök meg-akadályozták ebben. Ekkor az udvarra ment, hogy baltát ragadjon. A csendőrök kikapták a kezéből a baltát s ekkor Deheleán az egyik csendőrt derékra kapta, hogy a földhöz vágja. A másik csendőr erre szuronyával lágyékon szurta Deheleánt, aki eszméletlenül esett össze. Az elkéseredett ember sebét amely nem súlyos, a csendőrök bekötötték és Deheleánt lefektették. Az aradi csendőrszárnyparancsnok-ság vizsgálatot indított a fegyverhasználat ügyében.

— Megmérgezett katonatisztek. Szófiából je-lentik: A dorohani gyalogezrednek 19 tisztje ma mérgezés tünetei között veszedelmesen megbetegedett. Az orvosok megállapították, hogy a piszkos főzőedény okozta a mérgezést.

— Tolvaj a nagytőzsdében. Temesvár bün-krónikájában kétségtelenül páratlanul áll az az eset, amely tegnap délelben történt a belvárosi Jenő herceg téren. Egy ép oly vakmerő, mint ügyes betörő fényes nappal, déli egy óra táj-ban behatolt Káldor Zsigmond nagytőzsdéjébe és ott zavartalanul fosztogatott. Káldor tőzs-dés, akinek ugyanabban a házban van a la-kása, rendszerint déli egy órakor zárja le az üzlethelyiséget, mely felkettőig zárva marad. Ezt az alkalmat felhasználta egy eddig ismeretlen tettes, álkulcsossal feinyitotta az üzlet-elyiség ajtaját és azután neki látott a munká-nak. Az eddigi vizsgálat adatai szerint a be-törő elvitt mintegy hatszáz korona készpénzt és ezerkétszáz korona értékű dohányt és bélye-geket. Munkáját elvégezve a betörő nyugodtan tovább állott és még az ajtót sem zárta be uj-ból. Káldor Zsigmond ezalatt nyugodtan ebé-delt családjával, amikor egy vevő feljött a la-kására és csodálkozva mondta, hogy lent az üzletben több vevő várakozik, de nincs, aki ki-szolgáljon. Káldor azonnal rosezat sejtett, le-sietett a boltba, ahol azonnal meggyőződhetett róla, hogy sejtései nem csalák meg. A kész-pénztár üres volt, a szivar- és cigarettadobozok nagy rendatlenségben össze-visszahányva el-árulták a betörő munkáját. A rendőrség a leg-szelesebb mederben indította meg a nyomozást a vakmerő tolvaj kézrekerítésére.

— A husrágóság ellen. Budapestről jelen-tik: Vasiliévits Janos alpolgármester ma a belügyi és kereskedelmiügyi miniszteriumban járt, hogy megsürgesse a kedvezményes huszszállításra vonatkozó felterjesztés elintézését. Mindkét helyen megígérték, hogy a jóváhagyás-holnap, legkésőbb vasárnap meglesz és a fő-város előterjesztését nyomban leküldik. E sze-rint a jövő héttől kezdve kedvezményes vasutá-tarifa mellett fognak vágott húst szállítani Bu-dapestre. Ma délután a közbáráhidon két új próbavágás volt, melynek eredményéről Csuspor József tanácsjegyző nagyon kedvezőlenül nyilatkozott. Kijelentése szerint az eredmény annyira rossz, hogy a próbavágást meg kell is-mételni. Valószínűleg nagyon szerencsétlenül válogatták ki a megvásárolt marhákat.

— Halálozás. Berger Albert ismert aradi kereskedőt súlyos csapás érte. Felesége, szüle-tett Singer Fanny ma hajnalban 35 éves ko-rában, házasságuk tizennyolcadik évében nagy szenvedések után meghalt. Bergernét a na-pokban megoperálták, de ez már mit se használt. E hónap 11-én, vasárnap délelőtti fél 11 órakor temetik az izraelita temetőben.

— Gyilkosság és öngyilkosság. Tudósítónk jelenti: Megrendítő tragédia játszódott te teg-nap Mercyfalván, az állomás 24. számú, Szent-andrás közelében fekvő őrházában. Orsós Já-nos pályőr az este valamin összekapott a fe-lelőségével, ki indulatában fölkapott egy nagy konyhakést és avval férjének rohant. A férj védekezett a támadás ellen, de az erős assz-onnyal még sem birt; az asszony egy pillá-natban megkapta a férjének a fejét és azt félig levágta a törzsről. A kegyetlen munka után — félve tettének következményeitől — az esti aradi vonat elé vetette magát. Az öngyilkos-ság azonban nem sikerült annyira, mint a gyil-kosság, mert a vonat csak a jobb karját roncsolta össze. A sebesülteket beszállították a községbe, a hol Blidáriu János dr. orvos vette őket ápolás alá. Az orvos énfeláldozó munkájának sikerül talán a sebesülteket az életnek megmenteni. A temesvári törvényszék vizsgálóbírája megindította a nyomozást.

— Köszönetnyilvánítás. Halász Béla 10 koronát adományozott az izr. népkonyhának bold. Berger Albertné ravatalára szánt koszorúmegváltás címen. E kegyeletes adományért halás köszönetét fejezi ki az elnökség.

— Kémkedő őrmester. Belgrádból jelentik: Az itteni rendőrség ma letartóztatott egy *Nikolits* nevű budapesti őrmestert, aki gyanusan viselkedett a belgrádi vár körül. Azt hiszik, hogy kémkedésről van szó és a dologban az osztrák-magyar katonai attasé és az osztrák-magyar nagykövetségnek több tisztje is kompromittálva van.

— Megszűnt a Duna áradása. Budapestről jelentik: *Bogdánffy* mérnök, a vízrajzi osztály vezetője ma kijelentette, hogy árvízveszelelem volt, de már nincsen, sőt nem is lesz. A Duna apadása lassu de tartó és ezért egész biztos, hogy az áradás normális lefolyású lesz. A folyammérnöki hivatal előre megtette a szükséges intézkedéseket, de úgy látszik nem lesz rájuk szükség.

— Botrány a postán. Borossabesről írják: V. I. és G. F. borossabesi lakosok régóta ellenséges viszonyban állottak egymással. V. I. már többször kereste az alkalmat, hogy ellenfelével leszámolhasson, de az alkalom ezideig kései látszott. Csütörtökön azonban a véletlen összehozta a két haragost a postán. V. I. fel is használta a kedvező alkalmat és minden bevezetés nélkül neki ugrott ellenfelének a megindultak a pofonok, az egymást tisztelő szavak a posta kiadását váró közönség gyönyörűségére. Mire a rendőrség a veszekedőket szétválasszotta, akkorra már G. F. vérrel borított arccal hagyhatta el a küzdelem színhelyét. A vizsgálatot ellenük megindították.

— A bihari haramia-üldözés. Nagyváradról jelentik: *Vitális Imre* a csendőrök nagy apparátussal üldözik. Herkely főhadnagy, a csendőrök vezetője ma Borettyó-Ufaluból kapott jelentést, mely szerint *Vitális* az újfalusi *Herpályos*-ban bujtál kalap nélkül, fegyveresen. Százötven csendőr bekerített egy 44.000 négyszögölnyi területet, feltéri a pajtákat, felturja a kazlakat és fölveri a kukoricásokat, de eddig seholsem találtak rá a bujtálóra. Este hét órakor *Vitális* a Gácsa kertből a csendőrökre lőtt, akik a sötétben golyózáppal feleltek. Az agyonlőtt *Vitális* *Imre* csendőrvezető haltestét ma szentelték be és holnap szülőfalujába, Tamesszentpéterre szállítják.

— Szerencsétlenség a felvonógépen. Budapestről jelentik: *Ragályi Lajos* dr. tragikus halálával egy időben egy másik szerencsétlenség is történt, melynek ugyancsak az elromlott felvonógép volt az okozója. A *Vadászkürt*-szállodában *Schusztner József* szolga a liften akart felmenni az emeletre. Alig indult meg a gép, a villamos vezeték felmondotta a szolgálatot, a kótél elszakadt és a gép lezuhant. A szolga súlyos sérülést szenvedett. A rendőrség eltiltotta a gép használatát mindaddig, míg a hivatalos vizsgálatot megtartják.

— Az Egyesült Államok — Panama köztársaság ellen. Newyorkból jelentik: Az *Eszakamerikai Egyesült Államok* ma ultimátumot intéztek *Panama* köztársasághoz azon értelemben, hogy amennyiben *Panama* nem engedelmessékedik a washingtoni kormány utasításainak, az Egyesült Államok kénytelenek lesznek *Panama* egy részét megszállni, ha pedig ez se használna, úgy *Panamát* annektálni fogják.

— Károsultak kerestek. A rendőrség közli: *Szathmáry József* máv. főkalauz mint vonatvezető kizárólag a személypodgyász- és gyorsárúként kezelt kofferekből eddig megállapított 7 izben álszemes segélyével elkövetelt lopásért előzetes letartóztatásba helyeztetett. *Szathmáry* régebbi idő óta teljesített szolgálatot a *Bruck Károly* hida Budapest-Miskolc-Kassa- és Sátoraljaújhely, továbbá a Budapest és Dombóvár között közlekedő személy- és gyorsvonatokon. Nevezett letartóztatása alkalmával több zálogjegy találtatott, melyek részint ékszerekre, részint értékesebb női prémallérokra vonatkoznak. Minthogy a rendőri nyomozás folyama alatt az elzálogosított tárgyak tulajdonosai ezideig magál lapíthatók nem voltak, a rendőrség ezután hívja fel a károsultakat, hogy panaszukat a főkapitányságnál tegyék meg.

— *Varga Kálmán* női szabó *Atzél Péter*-utca 2. sz. Tisztelettel tudatja nagyrebecsült megrendelőit, hogy a legújabb hazai és angol őszi szövetujdonságai megérkeztek és már 100 koronától kezdve igen csinos női toaletteteket készítenek. Szives pártfogást kér. 3456

— Női kalapok mint szenzációk. Valóságban csodaszép mezei azok a női kalapok, melyek — mint a párisi őszi divat hírnökei — láthatók *Karsay Fery* budapesti hírneves ög most megnyitott aradi fiók szalonjában, *Forray utca* (Hunyady-palota.) *Karsay Fery*, ki jelenleg párisi és londoni bevásárlásait személyesen végzi, egyenesen onnan küldi aradi szalonja részére a csodaszép modellkalapokat. Saját érdekében áll tehát az előkelő hölgyvilágnak, hogy e meglepő szép dolgokat megtekintse. 3471

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban szeptember hó 9 én a következő születéseket és halálozásokat jelentették be és házasságot kötöttek: *Született*: *Borsos József* asztalosnak *Béla* nevű fia, *Miklós* csán *Demeter* városi tűzoltónak *Sarela* nevű leánya, *Tosca Tódor* munkásnak *Aurélia* nevű leánya, *Schillinger Vilmos* kereskedőnek *Regina* nevű leánya. *Meghalt*: *Decsy Lajosné* 48 éves gyári tisztviselő neje, *Pók Róza* 14 éves leány, *Pók Krisztina* 1 és fél hónapos leány, özv. *Szabó Györgyné* 52 éves magánzónó, özv. *Simon Józsefné* 62 éves napszámosnő. *Házasságot kötött*: *Csala János* asztalos *Nagy Ilonával*.

— Francia likőrök legbiztosabb készítésére — házilag — a likőr aroma 1 üveg 60 fillér *Vojtek és Weisznál.* 279

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnek, vörhenységnek és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású.

Természetes vasmentes szavanyvíz.

Kapható ártanyvasküldvényekben és gyógyszertárakban.

SCHULTES ÁGOST

TARKASÁGOK.

(Affér a hivatalban.) Egy vidéki városka vasuti állomásán a férj is hivatalnok és a felesége is. És a hivatalban megfordítva történt az eset: vagyis a férj volt a főlebbvaló, holott odahaza a családi életben határozottan az asszony hordta Orbán süvegét. Történt a minap, hogy a férj uram ebéd után át akart menni a kaszinóba tarokkozni. Hivatalos hangon rászólt hát a feleségére:

— Kérek, helyettesíts engem ma délután a hivatalban.

De az asszony nem ment belé a hivatalos hangba, hanem csipőre tette a kezét és amugy familiariter rátámadt:

— Ejnye, te korhely, te kártyás, gőzengúz! Már megint kártyázni akarsz menni? Mars a hivatalba!

— Velem beszélj így, a főlebbvalóddal?

— Főlebbvalóm? Hát nosze te főlebbvaló! Te alávaló!

A főnök ur egy hatalmas pofont kapott alárendeltjétől. Ez már sok volt és a főnök dühösen mondta:

— Nohát ezért meglakolsz! Ezennel elítéllek tíz forint pénzbírságra!

— Fűtyülök az ítéletedre!

De a férj ezuttal nem tréfált, hanem irásban is tudatta feleségével a megbírságolást. Az asszony sem volt rest és rögtön főlebbezett az igazgatóságához.

Persze másnap már kibékültek és szépen megfelejtkeztek az egész afférról. De néhány nap múlva visszaérkezett az igazgatóságtól a felebbezés. Az igazgatóság elutasította a főlebbezést és elrendelte, hogy csak fizessen be az engedetlen hivatalnok tíz forintot az államkasszába.

Bezzeg, most már a férj keservesen vakarta a füle tövét, mert hát a tíz forintot végezetül mégis csak a saját zsebéből kellett kifizetnie.

(A hitbuzgóság jutalma.) Aradmegyében van egy kis dijak, aki nagyon buzgó katolikus és még buzgóbb dendi. Ebből passzióját azonban

sokkal könnyebben elégíthette ki, mint az utóbbi mert a hit malasztját ingyen mérlik, a dendis ruhát azonban csak készpénzért.

No, de a mi dijkunk áhitatos szívrrel ugy gondolkozott, hogy ha a jó isten fölruházza a mezők lilimát, akkor egy püspök is fölruházhat legalább egy dijkot. Irt tehát egy áhitatos levelet a püspökhöz, hogy csuzos fájdalmi vannak és e nyavalyája ellen csak a lourdesi csodaforrástól reméli fölgógyulását. Mivel azonban e forrás csodatevő vizéhez csakis nagy penzek árán lehet eljutni, penze pedig nincs, ergo ... a levél további részét sejtetik már ama olvasóink, akikben annyi áhitat, mint ő benne volt.

A püspök ur a plébánosnál tudakozódott a dijkokról és a plébános a legnagyobb elragadtatással irt vissza a dijkok vallásos buzgalomáról. Ennélfogva a dijkok reménységei nagyra duzzadtak és türelmetlenül várta már a pénzeslevelet, amit a jószívű püspök fog küldeni nekik.

Néhány nap múlva kapott is egy postacsomagot. Izgatottan fölbontotta. Két üveg lourdesi viz volt benne és a püspök sajátkezü levele volt mellette:

— „Meghallgattam kérésedet. Idd és megfogsz gyógyulni.”

(A sertésvész.) Gyorokon él egy derék öreg ur, *Mezey bácsi*. Nyugdíjas színész. Csöndesen éldegél, nagyon szelid örömei vannak a legutóbb is abban fáradozott, hogy három kis malacot akart — disznóvá nevelni. Nagyon szeret mindenkinek gyöngéd örömmel mutatta a három malacot, míg egy szép napon ki nem tört Gyorokon a sertésvész.

Mikor aztán híre járt, hogy a sertésvész vége van, az állatorvos kinent Gyorokra kinnézni. Beszól az öreg *Mezey*hez:

— No bátyám, hogy' vagyunk a sertésvészszel?

Az öreg vállat von:

— Vége a sertésvésznek, doktor ur.

A doktor azonban állólagat a többi házakba is és tapasztalja, hogy a sertésvésznek nemcsak vége, de most kezdi csak amugy istenig zában.

Visszamegy *Mezey bácsi*hoz és szemrehányan szól:

— Ejnye, ejnye, bátyám ... hogy' hatta, hogy vége a sertésvésznek?

Az öreg ur keserűen mosolyog:

— Kérem, nekem három malacom volt, míg a három megdögölt. Ezzel rám nézve a sertésvész megszűnt. Ha pedig megszűnt, vége van.

VIDÉK.

A világi önkéntes tüzoltó testület jubileumáról írja tudósítónk: Tegnap volt a világi önkéntes tüzoltó testület harminc év jubileuma, amelyen a község előkelősége nagy része megjelent és együtt ünnepelte a rák tüzoltósággal. A jubilaris ünnepség szertárán este megkezdődött fáklya menet. Csütörtökön reggel riadó volt, majd pedig napi istentisztelet. A tüzoltótestület délelőtti Kaszinóban diszközgyűlést tartott, amely *Novák Kornél* szolgabíró elnökölt. Méltó megnyitó beszédében a tüzoltóság nemes fontos feladatát. *Stéger Vendel* közigazgatásigazgató *Világos község* nevében üdvözölte a biláló testületet, majd *Teffert Ferenc* plébán a tüzoltók önkéntes odaadását méltatta az szavakban, ezután *Bódy József* uradalmi igazgatóságigazgató válaszolt a testület harminc év történetét. A borossabesi parancsnok melege köszöntötte *Valerian Józsefet*, aki a világi tüzoltóknak harminc év parancsnoka megszakítás nélkül. A gyűlés alatt a dalosgyűlést és a Szózatot többször elénekelte.

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. uri hölgyközönséget értesíteni, hogy *angol női divattermemet Deák Ferenc-utca 40. szám alatt* (dr. Winter-ház) **helyeztem át,**

hol a francia divat kibővítésével elváltak a legújabb divat szerint **costümöket, alkalmi- és — kelengye-ruhákat —** legmodernebb kivitelben, a legszolidabb árak mellett.

Kitűnő tisztelettel

Kövesdy Lajos

női szabó.

3257

APRÓ HIRDETESEK.

Egy használt,

de jókarban levő Malligánd borlepároló gépet venne Kaufmann Jakab, Gyorok. 3463

Magánvizsgálatokra előkészítő

Intézet Kolozsvár, Széchényi-tér 9. II. emelet. Előkészít: középiskolai tanárok vezetése mellett polgári, továbbá gimnáziumi, reál, kereskedelmi iskolai magán és érettségi vizsgálatokra valamint egyéves-önkéntességre jogosító képesítésre. Kérjen prospektust! 3468

Abonenseket, iskolásfiukat

telfes ellátásra elfogad Kohn Adolfné Petőfi-utca 6. sz. 8030

Butor.

Két szobás ebédlő és háló politurózott mahagoni, egy pár hónapos, elköltözés miatt azonnal eladó. Bővebbet Schweiger cukrásznál, Boros Béni-tér 8. szám. 8413

Volt tanítónő,

ki hosszabb ideig Francia és Angolországban tartózkodott francia és angol órákat adna. Megkeresések „Franco-anglais” címen a kiadóhivatalba kéretnek. 3461

Iskolai táskák

könyvszíjjak, iskolai szerek, irkák, körzők, rajztáblák legjobb kivitelben kaphatók Ingusz I. és Fia könyv és papirkereskedésében Andrassy-tér 16. és Weitzer János-utca. 671

Kész talicskák

nagyban és kicsinyben, vasalva vagy anélkül olcsón kaphatók. Viszont elárusítók kedvezményben részesülnek. Geiszler jármű- és faárugyár Miksa-utca 2-3. 2505

Tankönyvek

(ujak és használtak) legnagyobb készlete. Minden iskolakönyv használhatóságáért szavatolok. Pontos kiszolgálás vidékre is. Füzetek, körzők és egyéb tanszerek előírás szerint. 90.000 kötetes kölcsönkönyvtár és 80.000 kötetes zenemű-kölcsönző intézet. Kerpel Izsó könyvkereskedése Aradon. 525

Kossuth-utca 40. szám alatt

újjonnan épülő házban modern lakások kiadók november 1-ra. Bővebbet Matuschek J. és Fia üzletében. 8104

Kereskedősegéd

keresztetik vidéki vegyeskereskedésbe azonnali belépésre. Román nyelv ismerete kívántatik. Ajánlatok „Vidék 50” jellegére a kiadóhivatalba kéretik. 2938

Kraus: Paulin

könyv és papirkereskedése Atzél Péter-utca, Színház-épület. Ajánlja új és használt tankönyveit az összes iskolák számára. Elsőrendű tan- és írószerek legnagyobb készletét. Legfigyelmesebb kiszolgálás. 511

Boroshordók

100-tól 800 liter űrtartalommal teljesen jókarban eladók egyenként is. Nádor-utca, sörraktár. 3272

Ka cigarettázik

használjon Progress szivarkahelyt, 100 drb. 26 fill. 1000 drb. K/240. Egyedül kapható Ingusz I. és Fia könyv- és papirkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. és Weitzer János-utca. 1651

Diamant Jenő

épület- és díszmű-bádogos 537

Műhelye és

kész áru raktára: Kazinczy-utca I. (Polgári fuhskolával szemben.)

Jó karban levő, szilvaiz főző 3451

Üstök

3 drb. réz, 4 darab lemezből készült, azonnal eladók

Weisz János cégnél Marosillyén.

Egy teljesen szakképzett fűszer- és vaskereskedő

segéd

ki a vasat önmállóan tudja vezetni, azonnal alkalmazást nyer. Sajátkezüleg megírt ajánlatok beküldendők RITTER JAKAB Tenke. Bihar-megyé. 3470

296-1910. vhtó szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti IV. ker. kir. járásbírósnak 1910 évi Sp. V. 722/3. számú végzése következtében Dr. Soltész Henrik ügyvéd által képviselt Weisz Gyula budapesti lakos javára 50 kor. s jár erejéig 1910. évi július hó 30 án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 2050 koronára becsült következő ingóságok, u. m. házi szalonbutorok és egy Wiesefele vasszekrény nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a pécskai kir. járásbírósnak 1910. évi V. 194/1. számú végzése folytán 50 korona tőkekövetelés, ennek 1909. évi november hó 25. napjától járó 5% kamatai, 1/8% váltódíj és eddig ösz-

szesen 29 korona 10 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig, M.-pécskán végrehajtást szenvedők 1140. szám alatti lakásán leendő megtartására 1910. évi szeptember hó 15-ik napjának délelőtti 8 órája határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1831. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendel-
tetik.

Kelt Pécska, 1910. évi augusztus hó 30. napján.

Szabó Imre.

kir. bír. végrehajtó.

3466

Uj Internátus Lippán.

A t. érdekelt szülők értesítettnek, hogy az 1910-11-iki iskolai tanévre a modern követelményeknek minden tekintetben megfelelő fiu-nevelőintézet nyílik Lippán, a mely felett a főfelügyeletet a helybeli középiskolák igazgatója, míg a tanulmányi felügyeletet a tanári testület 1-1 tagja gyakorolja; egészségi szempontból pedig a városi főorvos felügyelete alatt áll. 3046

Helyszűke miatt az első évben csak **korlátozott számban** vétetnek fel felsőkereskedelmi-, polgári- és elemi-iskolai növendékek **igen mérsékelt díj** mellett.

Prospektussal készséggel szolgál

A Lippai Diák-Otthon Igazgatósága
Lippán.

Körösvölgyi gazdasági kereskedelem és ipari szövetkezet
Gurahoncon.

Ajánlunk elsőrendű száraz 7 láb hosszú

szőlőkarót

ugyszintén

bükk, cser és gyertyán hasáb és dorongfát

a legjutányosabb árak mellett. — Kivánatra ajánlattal szolgálunk.

Körösvölgyi gazdasági kereskedelem és ipari szövetkezet.

2707

Hol szerezzük be ernyő és fűző szükségleteinket?

A temesvári ernyőgyár raktárában

Arad, Andrassy-tér 20. szám.

Megbízható, szolid, olcsó árak mellett.

Pontosan és gyorsan készítek ernyő áthuzatokat és javításokat.

Varga D. Dani.

2254

TURUL CIPŐK

Eredeti Goodyear Welt,
a jelenkor elismert legjobb minősége.

dacára az olcsó áraknak
a legjobb anyagból készülnek.
Elegáns fagon.

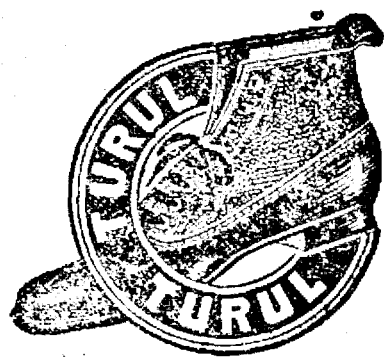
1153

120 saját fióktelep Magyarország és a külföld legnagyobb városaiban. Képes árjegyzék portamentesen. A monarkia legnagyobb cipőgyára.

„TURUL” Cipőgyár Részv.-Társ., Temesvár.

Központi főraktár: Arad, Andrassy-ut, Minorita-épület.

Uj üzletvezető: WEINBERGER VILMOS.

Legnagyobb választék mindenfajta cipőáruban, elismert különö minőségben.

Telefon szám 765.

Telefon szám 765.

A beiratáshoz kiemelendő gyermek cipők, leány, fiu cipők. Fiu ingek óriási választékban.

Róna Jenő cipő-, fehérnemű- és uridivat-üzlete

Arad, Andrassy-tér 17. (Reinhart-ház.)

Nagy választék női- és férfi cipőkben. — Uri fehér-

nemű kelengye keszven és mérték szerint rendelve. — Első-

rendű gallérok, mansetták. — Nyakkendő kü-

lönlegességek. — Legobb minőségű bőrkeztük.

Tartós harisnyák. 2001 Szabott árak.

Nemesi címer

olaj- és vízfestményű, galvanoplastikai, keramit, stb. legfinomabb s művészi kivitelben. Havas Béla festőművész, Sebők János szobrászművész. Aulich Lajos-utca 8. szám, I. emelet. 3467

Csanádvármegye

Marczibányidombegyháza

községben,

közvetlen a község alatt, a kevermesi törvényhatósági ut mindkét oldalán elterülő

318 (1100 □-öles) hold föld

tanyaépületekkel teljesen felszerelve, egészben vagy több darabokban is 3457

1910. évi október hó 1-től hat évre bérbeadandó

Bővebb felvilágosítást nyújt

Balku Gyula

jós, ügyfelügyelő u. p. Kiszombor, Torontálmegye.

259—1910. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti IV. ker. kir. járásbírósnak 1909. évi Sp. VII. 2013/3. számú végzése következtében Dr. Káldor Imre ügyvéd által képviselt Zucker J. és Társa cég javára 111 kor. s jár. erejéig 1909. évi október hó 11-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le és felül foglalt és 730 koronára becsült kövekező ingóságok, u. m. háziutórok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a pécskai kir. járásbírósnak 1910. V. 55/3. számú végzése folytán 111 kor. tőkekövetelésnek 1908. évi október hó 1. napjától 1910. február 28-ig járó 5% kamatai és eddig összesen 48 kor. 80 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig M.-Pécskán, végrehajtást szenvedő 1140. sz. a lakásán leendő megtartására az 1910. évi szeptember hó 14-ik napjának délelőtti 8 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. év LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt, Pécskán 1910. évi augusztus hó 28. napján. Szabó Imre, 3464 kir. jbr. végrehajtó.

Kitűnő minőségű

fej

paradicsom

métermázsánként 7 kor. nettó. Csomagolás önköltségen.

Hámory gazdaság

Deák Ferenc-u. 3. sz.

Telefon sz. 789. — Telefon sz. 789.

Lakás tisztítási vállalat

Elvállalok parkettás lakások tisztítását és tisztántartását. Ablak, csillár és kilincsek tisztítását. Téli ablakok felrakását. Szőnyegek és butorok porszívógéppel való tisztítását, irodák, cukrászdák és kávéházak tisztántartását. Tüzelőanyagok lakásba való szállítását. Vidéki munkák gyorsan és pontosan eszközöltetnek. 3361

Maradok kiváló tisztelettel

Lovas Károly,

lakás és ablak tisztítási vállalkozó Mihály-utca 86b. (Saját ház)